Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-нэз гарана | № 121 (14141) | 1973 оной майн 25, пятница | Сэн 2 мүнгэн

...НДЭҺЭН СОЁЛ
...УЛЬТУРЫН
...АЙНДЭР

...оронойомнай нииеслэл хото Москвада буряад ис...по, литературын Үдэрнүүд болоод дүүрэбэ. Эдэ ...үүд амжалтатайгаар үнгэрөө. Уран зохёолой үнэ ...анн мэдэхэ, удхыень гүнзэгыгөөр ойлгохо, хүгжэм ...дуу шагнахадаа абьяастай шадамар, уран зохёолой-хүгжэмэйшье амта үнинэй таниhан Москва хотын ...тэ ажалшад, түгэс бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэд рес...ымнай түлөөлэгшэдэй табиhан оперно гү, али ба...зүжэгүүдэй хэhэгүүдые, хатарhан хатарнуудые, ...ан хүгжэмые үндэрөөр сэгнэбэ. Манай түлөөлэгшэ...ада харуулhан лэ газарта хүн зон олон байгаа, аль...алган замхаагүй, «үшөө, үшөө» гэhэн абьянууд зал ...уряатажа байгаа. Манай артистнар, хүгжэмшэд ...энь баяртай, энээгээрнь урмашанги, омогорхонги ...Удхаараа социалис, түхэл маягаараа үндэhэн соёл ...урынгаа түлөөлэгшэдэй амжалтаар республикы... бүхы ажалшад омогорхоно,

...ряадай АССР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй ойн тэм...дэхээ байхада, Москвада искусство ба литературын ...үүдэй болоhониинь ехэ дэмбэрэлтэй. Энэ хадаа бу...арадай ехэ hайндэр болонхой. Хэн байhанаа буряад ...хэн болоhониинь эндэ эли тодоор харагдана. Бо...н хугасаа соо, миил 50 жэлэй турша соо түүхэтэ ...туйлай ехэ хубилалтанууд болоо гээшэб! Хаанта ...засагай үедэ буряад арадай ямар байдалтай бай...нь hанахада, ямар ехэ уйдхартайб даа. Эрхэ сүлөө, ...гэгээрэл, соёл культура гэжэ огто байгаагүй. Оло... ажалшад «а» үзэг мэдэхэгүй, арба тоо тоолохо ...агүй, харанхы мунхаг ябаа ха юм. Ном hудар ...газаршьегүй, энээн тушаа арад зон эрилтэ хэхэ ...ьегүй, аргашьегүй байгаа бшуу.

...ай орон дотор Агууехэ Октябриин хубисхалай ила... Совет засагай тогтоhон сагhаа хойшо КПСС-эй ле...сэсэн мэргэн национальна политикын хэлбэришэ...р бэелүүлэгдэhэнэй, аха дүү совет арадуудай, түб...трүүндэ агууехэ ород арадай энэрхы сэдьхэлэй ту...аар Буряад оронойомнай промышленностьдашье, ...ажахыдашье, культурна байгуулалта дээрэшье тон ...жалтанууд туйлагдаа. Мүнөөнэй хүгжэнги промыш...тай, алибаа машина техникээр зэбсэгжэhэн кол...хүдөө ажахытай, удхаараа социалис, түхэл мая... үндэhэн соёл культуратай аграрно-индустриаль...публика болоод, Буряад оромнай хүгжэлтын замаар ...—коммунизм тээшэ омог дорюунаар дабшажа ... Манай соёл культурын түлөөлэгшэд энээн тухай. ...Москва хотын ажалшадта эли тодоор, үнэншэмэ хур...элэжэ, харуулжа үгөө.

...позиторнууд Л. Книппер Б. Ямпилов хоёрой зохёо...гуу гоохон Ангар дүүхэй» баледhээ СССР-эй арадай ...а Л. Сахьяновагай адажио хатарhаниинь москва...ай үндэр сэгнэлтэдэ хүртэбэ. Л. Сахьянова шадамар ...р, солбон нугархайгаар, ирагуу зохидоор хатарhан ... 1972 ондо РСФСР-эй Гүрэнэй шанда хүртэhэн ...гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет ороной ямар...атрта табигдахаар hайн зүжэг байhанаа харуулаа. ...уевай «Газарай хүбүүн» гэжэ балет сооhоо дуэт ...ткова В. Ганженко хоёрой хатархадань, харагшад ...й hонирхолтойгоор угтажа абаhан байна. Тэрэшэ...ган гараhан залуу хатаршад А. Павленко, Е. Сам... Ю. Муруев гэгшэд уян шадабаряа харуулжа, ...хотынхидые урмашуулаа. Республика соогоошье, ...тороошье суутай «Байгал» гэжэ дуу, хатарай ан...н, уран hайханай «Сэлэнгэ», ...рэнги» гэжэ ансамблиин кол...үүд буряад арадайнгаа өөрэ янзын, үндэhэн шүүhэ...үнөө үеын байдалhаа үндэhэтэй, баян удхатай наада..., соёл культурынгаа хүсэн түгэлдэрөөр хүгжэн hал...байhыень дахин гэршэлжэ үгөө.

...ай суута дуушад СССР-эй арадай артист Һасаран ...оин. Бүхэсоюзна конкурснуудай лауреадууд Ким ...даев, Дугаржап Дашиев, республикын арадай ар...р Саян Раднаев, Владимир Буруев, республикын ...а артистнар И. Кузьмина, Ю. Данилова гэгшэдэй ...адэ, москвагайхид дулаанаар, хүхюутэйгөөр угта...ха юм. Ямаршье дуун байг, хамаагүй — дуунай ...үд ондоо байгаа юм бээз, зүгөөр эдэ нүхэдэй дуу...унуудай гол удхань: инаг hайхан Эхэ орондоо, Коммунис партидаа — магтаал! Эрхэ сүлөө, зол ...олгоhон Эхэ ороноо, Коммунис партияа үнэн зүр...магтан дуулаха гээшэ артистнар ба уран зохёол...нангин уялга болоно бшуу. Буряадай искусство бо...ературын Үдэрнүүдэй программын гол удха ба шанар иимэ байгаа. Тиимэл хадань, москвагайхид түлөөлэгшэдые инаг дулаанаар угтаhан байна.

...хэн жэлэй урда тээ оперо гү, али балет зохёохо ...үшэрхэн хэрэг байгаа. Энэ бэрхэшээл дабагдаа. ...композиторнууд хүгжэмэй элдэб жанрай томо томо ...нуудые бүтээдэг болоо. Оперо гү, али балет, сим...ска поэмэ гү, али оратори, соната болон бусад ...ехэ ехэ зохёолнууд хадаа буряад хүгжэмтэ ис...н гайхамшагта туйлалта болоно. Энэ хадаа манай ...торнуудай эли бодо ургаhыень гэршэлнэ. Поэт ...диновай үгэ дээрэ зохёогдоhон «Шэнхинээтэ нар...жэ оратори Москвада Композиторнуудай байшан ...үүдэй сэдьхэл зүрхэ баяраар долгилуулан, ирагуу ...ар ханхинаа ха юм.

...алис реализмын замаар амжалтатайгаар хүгжэжэ ...буряад литературын туйлалтануудаар омгорхонгүй ...аргагүй. Манай литературын уран зохёолнуудта ...о мэргэжэлтэд, шүүмжэлэгшэд, литературоведүүд ...сэгнэлтэ үгөө. Буряадай уран зохёолшодой бүтээл...род хэлэн дээрэ үргэнөөр хэблэгдэдэг болоо. И. Ка...овай «Шэнэ сагай шэнжэ» гэжэ зохёол «Роман-га...», «Современник» хэблэлдэ толилогдоо. Н. Дамди...«Дүрбэн тэнгэри» гэжэ шүлэгүүдэй ном «Советский ...» гэжэ хэблэлдэ толилогдоhон байна. Ород хэлэн ...Москвада хэблэгдэhэн зохёолнуудые тоолохо болоо ...оон бэшэ. Энэ хадаа ехэ баяр баясхаланта үзэгдэл ... Буряадай литературын уран зохёолнууд Советскэ ... аха дүү бусад арадуудай, мүн социалис оронуу...дуудай хэлэн дээрэ хэблэгдэдэг болонхой. Эндэ ...ород литературын hайн hайхан нүлөөнь элеэр ...на. Иигэжэ оронойнгоо бусад уран зохёолшодтой ...даймнай уран зохёолшодой дүй дүршэлөө, оньhо ар...далдан абалсажа, бэе бэедээ баялигуудаа дам...үгэлсэжэ байдаг болоhониинь гайхамшагтай.

...олон хэлэхэдэ, манай түлөөлэгшэд буряад ара... искусство болон литературын туйлалтануудые ...ай ажалшадта үнэн зүбөөр, үнэншэмэ тодоор ха...шадаа.

...үедэ манай соёл культурын хүдэлмэрилэгшэд ...овск хотодо ерээд, зүжэг наадаяа табижа, ирагуу ...дуунуудаа дуулалдажа, уян нугархай хатарнуудаа ...жа, уран хурса үгэнүүдээ хэлэжэ, КПСС-эй ле... национальна политикын илан мандаhанай ашаар ...арадайнгаа искусство болон литературын туйла...алтануудтай тэндэхи ажалшадые танилсуулжа ...

...ай түлөөлэгшэд өөhэдынгөө хүндэтэй, харюусалга...ые Свердловск хотодошье нэрэтэй түрэтэйгөөр ...гэжэ найдагдана.

ХАБАРАЙ ТАРИЛГА ШИИДХЭХЫ ҮЕДӨӨ ОРОБО

ҺАЙН ХАРУУҺАЛҺАН ТЕХНИКЭ ХҮСЭТЭЙ

Хожом болотор хүйтэн байhан дээрэhээнь хабарайнгаа тарилгада урда урдынхиhаа недели үлүүтэй оройтожо ороошье hаа, Борьёогой совхозой механизаторнууд бүхы техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэhэнэй ашаар мүнөө эртын таряа—шэнииссэ, хара ороohоёо хүдэлмэриин арбан үдэр соо тарижа дүүргэбэ.

Бүхыдөө 3867 гектарта шэниисэ, 880 гаран гектарта хара таряан таригдаа. Шэниисын нилээд ехэнхинь хэрээhэлүүлэн таригдаhан байна. Илангаяа гурбадахи тракторна бригадада хабарай тарилга бүришье эмхитэйгээр ябуулагдажа, эндэхид ажахы соогоо эгээл түрүүлэн эртын тарилгые дүүргээ. Мүн түсэбhөө гадуур 330 гектар шэнэ газар хахалаа.

Таряалан дээрэ хүдэлжэ байhан хүнүүдтэ амарха, ажаллаха hайн эрхэ байдал олгожо, машина, тракторнуудта техническэ харууhа хаhа саг соонь хэдэг, hайнаар заhабарилдаг байhанайнь ашаар эндэ агрегадуудай эбдэрхэ, hаатаха ушар үгы байгаа. Трактор бүхэнэй жаран час хүдэлhэнэйнь hүүлээр заатагүй зогсоожо, хэрэгтэй техническэ харууhа хэдэг, хамаг деталь, частьнуудыень тоhододог байба. Халаан бүхэнэй hүүлдэ тракторнуудые байра дээрэнь угаадаг, эбдэрхэ, элэхээ hанаhан юумыень дары элирүүлдэг юм.

Мастер-заhабарилагшад нэгэдэхи отделенидэ — Анатолий Елизов, хоёрдохи, гурбадахи отделенинүүдтэ — Олег Кавелин, Леонид Кузьмин гэгшэд трактор, машинада техническэ харууhа хаhа сагтань hайнаар хэдэг гэжэ магтаалтай.

Мүнөө совхозойхид зундаа хонидые оруулжа адуулхаар зелёнко тарина, [illegible] хахалжа байнхай.

Зэдын аймаг. **О. КЛЕШНИН.**

АРА-ХЭРЭЭТЫН, Дунда-Хэрээтын, Хаягай үргэн уужам таряалан дээгүүр хэдэн ирбаад трактор, машинануудай хүнхинөөн үглөөнэй наранаар эхилээд, үдэшын харанхы болотор замханагүй. Һүниндөөшье газар хахалжа ябаhан тракторнуудай галнууд эндэ тэндэ яларха юм.

Эдэ үдэрнүүдтэ Бэшүүрэй аймагай «Дружба» колхозой полевой стан дээрэ хүлгөөтэй. Станай байра соо ороходо: «Механизаторнууд! Хабарайнгаа тарилгые хаhа саг соонь эрхим шанартайгаар дүүргэе!» гэhэн лозунг аржына. «Мүнөөдэр хэн түрүүлнэб?» гэhэн гаршагтай самбар дээрэ механизаторнуудай мүрысөөнэй дүн харуулагданхай.

Колхозой тракторна бүхы бригаданууд эртынгээ ороohото тарилгые тарижа hаяшаг дүүргээд, обёос, тэжээлэй ургамалнуудые тарижа байнхай. Тарилгаяа хожомдожо эхилээшье hаа, бүхы 18 агрегадынь үдэр бүриингөө даабари үлүүлэн дүүргэжэ, эртын таряан богони болзорто таригдаба. Илангаяа бэрхэ механизаторнууд Владимир Лысов, Василий Сидинкин гэгшэдэй агрегадууд онсо шалгаржа, даабаряа ходо 130—150 процент хүрэтэр дүүргэдэг байба.

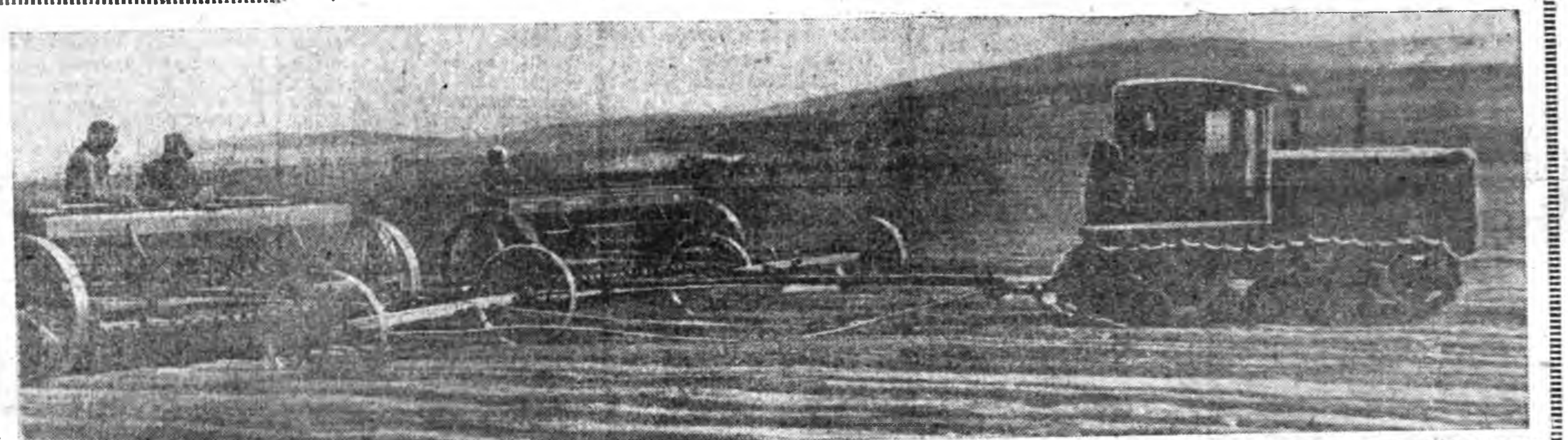
Хабар хахалhан газартаа нэгэ мүhэн аммиагтай уhа оруулна. Бүхыдөө 80 тонно тиимэ үтэгжүүлгэ таряанай газарта оруулагдаха юм. Энэ хүдэлмэридэ трактористнар Даша Санданов, Петр Посохов гэгшэд hайнаар ажаллана.

АЖАЛАЙ ЭРШЭ ШАНГАДАНА

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1. Эртын ороohото тарилга дүүргээд, обёос таригдана. 2. Түрүү тракторист Н. Филатов.

С. БАЛДУЕВАЙ фототекст.

ЗОРИЛГОЁО ТОДОРХОЙЛБО

Үдын совхозой II отделениин таряашад эртынгээ ороohото ургамалнуудые тарижа дүүргэбэ. Эндэ бүхыдөө 947 гектарта, тэрэ тоодо шэниисэ 554-дэ таригдаа. Май hарын эхин багта хүйтэн байhан тула, эндэхи механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые орой захалhан байбашье, тэдэнэр бүхы техникээ хоёр халаанда хүдэлгэжэ, энэ шухала ажалаа болзорhоо урид дүүргэжэ шадаба.

Дүршэлтэй механизаторнууд Анатолий Гапонов, Николай Гайнутдинов, Очир Чимитов гэгшэд суг хүдэлдэг нүхэд сооhоо онсо шалгаржа гараа. Тракторист Анатолий Гапоновой агрегат үдэрэй туршада 34 гектарта тариха даабаряа 40—45 гектарта хүргэбэ. Тус агрегадай сеялкэшэд Валерий Дагбаев, Олег Жамсуев, Рафик Мухамеджановай оролдолго эндэ бии гэжэ онсо тэмдэглэхэ шухала. Тэдэнэр ажалаа эрхим шанартайгаар дүүргэhэн байна гэжэ арадай хинагшад нэгэн дуугаар мэдэрнэ. «Беларусь» тракторта хүдэлдэг Очир Чимитовэй агрегат үдэрэйнгөө даабариие холо үлүүлэн дүүргэжэ, эртын ороohото ургамалнуудые болзортонь тариха хэрэгтэ мүн лэ хубитаяа оруулаа. Жолоошон Владимир Борисов тарилгада ажаллажа байhан 3 агрегадые минуташье миин байлгахагүйн тула оролдоо.

Мүнөө Доодо-Голой механизаторнууд тэжээлэй ургамалнуудые тарижа захалба. Байгша ондо эндэ 275 гектарта зелёнко, 113 гектарта кукуруза, 14 гектарта куузику, олон жэлэй таримал ногоо 86 гектарта ургуулха байна. Энэ шухала хүдэлмэреэ унжагайруулангүй, богони болзорто дүүргэхэ гэжэ механизаторнууд hаяхан үнгэрhэн суглаан дээрээ хэлсэбэ. Отделениин таряашад түрэл республикынгаа алдарта 50 жэлэй ойн баярые нэрэтэй солотойгоор угтаха зорилготой.

Б. ЛАЙДАПОВ.

Хори.

ТҮРГЭН ДҮҮРГЭГДЭЭ

Эндэмнай hая наашадаа үзэгдөөгүй хүйтэн хабар боложо, эртын тарилгые оройтуулаа hэн.

Тиигэбэшье звено, бригаданууднай эхилhэн түрүүшын үдэрhөө эмхи гуримтайгаар ажаллажа, 3750 гектар шэниисэ. 300 гектар горох арбаад үдэр соо тарижа дүүргэбэ. Энээнhээ гадна баhал нилээд ехэ газарта малда (үнеэдтэ) сабшажа эдюулхэ ногоон тэжээл, силостэ дарагдаха ургамалнууд, мүн 45 га куузику. 75 га хартаабха таригдаа.

Илангаяа нэгэдэхи бригадынхид (бригадир Н. М. Белоусов) эртын ороohото тарилга хэхэ, куузику, хартаабха тариха түсэбөө түрүүлэн дүүргээ.

Е. БРЫЛЕВА,
Мухар-Шэбэрэй аймагай «Искра» колхозой тоо бүридхэгшэ.

ТҮРҮҮ БРИГАДАДА

Евгений Яковлевич түрэл колхозойнгоо таряалан дээрэ трактор, комбайн жолоодоhон дүй дүршэлтэй механизаторнуудай нэгэн юм. Нүхэр Сазонов тракторно-таряан ажалай бригадые хэдэн жэлэй туршада хүтэлбэрилнэ. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы гурбадахи жэлдэ тус бригадын механизаторнууд гектар бүриhөө 17 центнер шэниисэ хүряаха уялгатай юм.

Ойрын үдэрнүүдтэ Улаан-Үдын аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые дүүргэхэнь. Энэ шухала ажалаа Сазоновой даадаг бригада урагшатайгаар ябуулна. Бригадын гэшүүд ажалаа хоёр халаанда эмхидхэнхэй. Дүй дүршэлөөр баян таряашад эндэ олон. Газар хахалалгада Иван Минаевич Алексеев, Яков Семенович Голендухин болон бусад халаан бүриингөө даабариие үлүүлэн дүүргэжэ, суг хүдэлдэг нүхэдтөө ёhотой жэшээ харуулна. Мүн сеялкэшэд Абрам, Евстафор Алексеевтэн, Феофан Венедиктович Рымарев гэгшэд ажалдаа оролдосотойгоор хандадаг байха юм.

Бригадын гэшүүд абаhан уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргэхын тула үдэр hүнигүй оролдожо байнхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүй дүршэлтэй сеялкэшэдэй нэгэн. Ф. В. Рымарев ажалдаа.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

ҺАЙН ГЭХЭЭР БЭШЭ

Байгша оной хабар урдынхиhаа хүйтөөр ерэжэ, Баргажанай аймагай ажахынуудай таряашад хабарайнгаа тарилгые 10—12 хоногоор срой захалба.

Уланай колхозой механизаторнууд майн 5-да газараа борнойлжо, хахалжа эхилээ. Һаянай байдалаар эндэ 850 гектарта газар хахалагдаhан, 720 гектарта борнойлго хэгдэбэ. Түсэбтэ табан жэлэй шиидхэхы жэлдэ ажахын тракторно-таряан ажалай нэгэдэхи бригадын гэшүүд 3400 гектарта ороohото ургамалнуудые тариха түсэбтэй. Тус бригадын гэшүүд эртынгээ ороohото ургамалнуудые энэ hарын 17-до тарижа захалба. Ажахын механизаторнууд энэ шухала хүдэлмэреэ 10—11 үдэрэй туршада эрхим шанартайгаар дүүргэхэ гэhэн уялгатай юм. Тус бригадада энэ харюусалгатай үедэ 17 сеялкэ хүдэлгэгдэхэ гэхэ гү, али сеялкэ бүхэндэ дундa зэргээр 208 гектар хүртэнэ. Тарилгынгаа агрегадуудые hайнаар хүдэлгэжэ шадаад байбал, бригадада үдэрэй туршада 470 гаран гектарта тарилга хэгдэхэ. Уланай колхозой механизаторнууд хабарайнгаа тарилгые май hарын 22-то дүүргэхээр шиидэнхэй.

Хилганын колхозой таряашад болон механизаторнууд энэ харюусалгатай ажалаа дутуу дунданuудтай захалба гэхэдэ алдуу болохогүй. Түрүүшын үдэр хүдэлгэгдэхөөр эльгээгдэhэн 12 тракторай 3-нь hөөргөө заhабарилгын мастерскойдо эльгээгдэhэн байна.

Байгша ондо Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд урдаа табиhан зорилгоёо сүм дүүргэхээр шиидэбэшье, тэдэнэй ажалда дутуу дунданууд ушарhаар. Эндэ трактористнуудай олоор дуталдаhан дээрэhээ, алар 7 трактор нэгэ халаанда хүдэлгэгдэнэ. Ажахын главна агроном Р. Будаевай тракторно-таряан ажалай бригадир нүхэр Б. Будаевай механизаторнуудай ажалые саг болзортонь шалгаагүй дээрэhээ тэдэнь ажалдаа голодоhо гаргаhаар. Тус ажахын трактористнар Дондуков, Гамилов, Аюшеев болон бусад хахалалгада ажаллахадаа голодоhо гаргаhан байна. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд ушарhан дутуу дундануудаа дары усадхажа, ажахынгаа механизатор бүхэниие баян ургасын түлөө дэлгэрhэн мүрысөөндэ хам хабаадуулха бэзэ гээд найдагдана.

Г. ЛАМУЕВ.

Баргажанай аймаг.

...В. Подгорнын Афганистанда ошоод байhан тухай

...(ТАСС-ай тусхай ...) СССР-эй Вер...едэй Президиумэй ... Н. В. Подгор...ый хэрэгээр, хани ...ганистанда айлша...лжэлhээр. ...Подгорный майн ...hээ урагша бай...та — Чехельсотун ...н соо Афганиста...ьер-Министр, га...эгүүдэй министр ...фигтай уулзаба. ...hон хөөрэлдөөнэй ...-афган хани хүршэ ...арилсаае саашадань хүгжөөлгын асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Уулзалгань хани ёhоной, үгээ ойлголсолгын оршон байдалда үнгэрбэ. СССР-эй туhаламжаар баригдаhан Кабулдахи автомеханическа техникумдэ совет айлшад тэрэ үдэртөө ошожо үзөө.

Энэ hургуули үдэрэй ба үдэшын отделенинүүдтээ нэгэн доро 900 хүниие hургахаар хараалагданхай. Техникумэй хэшээлнүүдые совет мэргэжэлтэд хүтэлбэрилхэ юм.

Совет айлшад hуралсалай лабораторинуудай байранууд, мастерскойнууд, спортын талмайнууд, студентнэрэй хамтын байрануудые хараба.

КАБУЛ. (ТАСС-ай тусхай корр.). Кабул шадархи Пагман гэжэ багахан хото афган арадай национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэй түүхэдэ оронхой юм. 50 гаран жэлэй урда тээ Афганистанай бэеэ даанхай байдалые мэдэрhэн договор энэ хотодо баталагдаhан байгаа.

Н. В. Подгорный, үдэшэжэ ябаhан хүнүүд үдэhөө хойшо энэ хотодо ошобо.

Кабул хотын мэр Дост Мухаммед Фазль Пагманда СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын хүндэлэлдэ сайлалга эмхидхээ. Тэрээндэ Премьер-Министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Муса Шафик, парламентын палатануудай түрүүлэгшэнэр, правительствын гэшүүд, афган-совет хани барисаанай бүлгэмэй түрүүлэгшэ Мухаммед Асгар, Афганистанhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Мухаммед Ареф, тэрэшэлэн Афганистанда байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор байлсаа.

КАБУЛ. (ТАСС-ай тусхай корр.). СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорный Афганистанай король Мухаммед Захир Шахэй хүндэлэлдэ майн 23-най үдэр Чехельсотун гэжэ ордон соо обед эмхидхээ.

Энэ обедтэ:

Совет талаhаа — СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо А. М. Клычев, Гадаадын экономическа холбооной талаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Гүрэнэй комитедэй түрүүлэгшэ С. А. Скачков, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министрэй орлогшо С. П. Козырев, СССР-эй оборонын министрэй орлогшо, армиин генерал Н. Г. Павловский, Советскэ Союзhаа Афганистанда байдаг элшэн сайд А. М. Пузанов болон бусад тушаалтад;

Хани барисаанай оршон байдалда

Афган талаhаа — үг залгамжалагша принцнүүд Ахмед Шах, Шах Махмуд, маршал Шах Вали, Премьер-Министр ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Муса Шафик, Королевскэ ордоной министр Али Мухаммед, Парламентын палатануудай түрүүлэгшэнэр Мухаммед Омар Вардак, Абдул Хади Дави, национальна оборонын министр, армиин генерал Хан Мухаммед, Афганистанhаа СССР-тэ байдаг элшэн сайд Мухаммед Ареф болон министрнүүд байба.

Обед дээрэ Н. В. Подгорный үгэ хэлээ.

Н. В. Подгорный Советскэ Союзай ба Афганистанай хоорондын хани хүршэ ёhоной харилсаае саашадань бэхижүүлхын түлөө, Афганистанай хани барисаата арадай зол жаргалтай байхын, амжалтануудые түйлахын түлөө, король Мухаммед Захир Шахай ба эндэ байлсагшадай бүгэдын элүүр энхын түлөө хундага үргэхые дурадхаба.

Һүүлээрнь Афганистанай король Мухаммед Захир Шах үгэ хэлээ.

Мухаммед Захир Шах Н. В. Подгорнын, Л. И. Брежневэй, А. Н. Косыгинай, бусад совет хүтэлбэрилэгшэдэй элүүр энхын, зол жаргалай түлөө, Афганистанай ба Советскэ Союзай арадуудай саашанхи амжалтануудай түлөө, Афганистанай ба СССР-эй хоорондын хани барисаанай ба харилсаа холбооной улам бэхижэхын түлөө, бүхы дэлхэй дээрэхи амгалан байдалай түлөө хундага үргэхые дурадхаба.

***

Обед хани халуун оршон байдалда үнгэрөө.

Партийна эдэбхитэдэй суглаанууд

ХАЛУУНААР ҺАЙШААНА, ҮНДЭРӨӨР СЭГНЭНЭ

Республикын коммунистнууд, бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэ

КАБАНСКЫН АЙМАГ

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаан Кабанск тосхондо боложо үнгэрөө. Энэ суглаанда хабаадагшад «КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэн хэлсээ.

КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретарь **В. И. Титов**, Сэлэнгын дунда һургуулиин директор **А. А. Качин**, Тимлюйн цементын заводой директор **Л. К. Рыжов**, Сэлэнгын целлюлозо-картоной комбинадай партбюрогой секретарь **Л. Ф. Раков**, барилга-хабсаралгын 8-дахи управлениин ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь **В. И. Буевич**, аймгүйсэдкомой хүдөө ажахын управлениин начальник **А. А. Данько**, «Шергинский» совхозой директор **В. И. Карпов** суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн байна. Коммунистнууд болон бүхы ажалшад КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй тогтоолые гүн сэдьхэлһээ һайшаана гэжэ үгэ хэлэгшэд онсолон тэмдэглээ.

Эб найрамдал тогтоохо талаар КПСС-эй XXIV съездын хараалһан ехэ программые бэелүүлхэ талаар партиин Центральна Комитедэй, тэрэнэй Политбюрогой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй өөрынь ябуулжа байһан ехэ хүдэлмэрииие суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн нүхэд үнэн зүрхэнһөө һайшаагаа. Уласхоорондын талаар бэелүүлдэг партиин ехэ ажал ябуулга дэлхэй дээрэ үндэрөөр сэгнэгдэнэ, тэрэнэй удха шанарынь улам гүнзэгырнэ, аша үрэнь үргэнөөр, эли тодоор харагдана.

Мүнөө Кабанскын аймагай промышленна предприятинуудай, барилгын эмхинүүдэй, совхозуудай ажалшад юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи, шиидхэхы удха шанартай жэлэй түсэб, уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр оролсоод, габшагайгаар ажаллажа байнхай. Һайн амжалта түйланашье.

КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые үнэн зүрхэнһөө һайшааһан, халуунһаар дэмжэһэн резолюци суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа. Партиин ЦК-гай апрелиин Пленумэй абаһан тогтоолые олониитэдэ тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха зорилго хараалагдаа. Тиихэтэеэ хамта табан жэлэй гурбадахи жэлдэнь бэелүүлхээр хараалагдаһан түсэбтэ даабари болон социалис уялгануудаа дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ эрилтэ партийна организацинуудай үмэнэ табигдаа.

«Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, суглаанда хабаадагшад халуунаар амаршалһан бэшэг КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ эльгээбэ.

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ АЙМАГ

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ талаар КПСС-эй ЦК-гай уласхоорондын ажал ябуулга тухай» асуудал зүбшэн хэлсэһэн КПСС-эй ЦК-гай апрелиин (1973 оной) Пленумэй дүнгүүд ба аймагай партийна организациин бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» асуудал зүбшэһэн партийна эдэбхитэдэй суглаан Мухар-Шэбэртэ зарлагдаа.

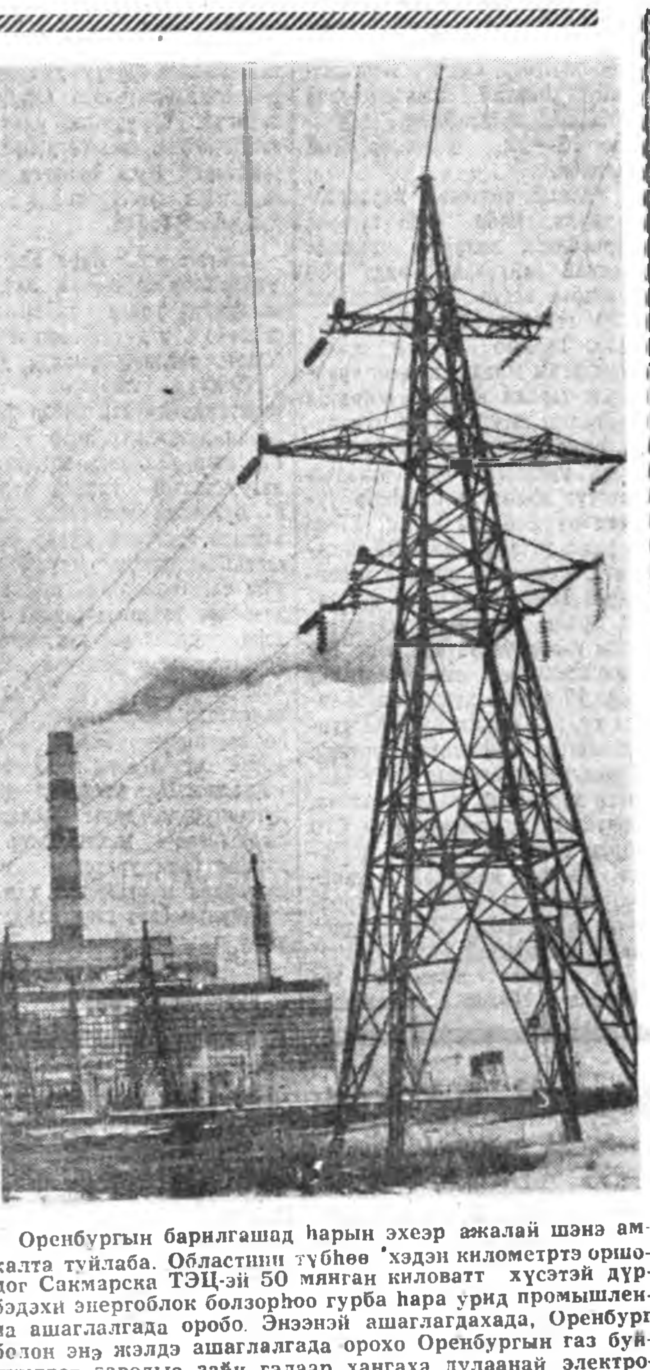
Аймагай коммунистнууд, бүхы ажалшад партиин Центральна Комитедэй апрелиин Пленумэй дүнгүүдые баяр баясхалантайгаар угтаһан байна. Пленумэй абаһан шиидхэбэринүүд болбол Коммунис партиин ябуулдаг гадаадын политикын ехэ амжалтануудые эли тодоор харуулһан гүнзэгы удха шанартай документ мүн болоно гэжэ мэдүүлнэ.

Партийна эдэбхитэдэй суглаан дээрэ үгэ хэлэһэн КПСС-эй райкомой нэгэдэхи секретар **Г. М. Конев**, «Коммунизм» колхозой партбюрогой секретарь **Н. С. Кононов**, аймгүйсэдкомой арадай гэгээрэлэй таһагые даагша **В. Г. Багеева**, аймагай прокурор **Г. И. Бычков**, «Забайкалец» совхозой парткомой секретарь **П. Ф. Брылев** болон бусад КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй тогтоолые үнэн зүрхэнһөө һайшаан дэмжэхэтэеэ хамта, тэрэнэй али зэргын гүнзэгы удха шанартай байһан тушаа тогтоо. Партиин XXIV съездын эб найрамдал улам бэхижүүлхэ талаар хараалһан асари ехэ зорилгые бодото хэрэг дээрэнь бэелүүлхын тула КПСС-эй Центральна Комитет, тэрэнэй Политбюро, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев өөрөө тон ехэ оролдолго гаргажа, эдэбхитэй, аша үрэ ехэтэй айхабтар ехэ хүдэлмэри ябуулна гэжэ тэдэнэр тэмдэглээ.

Уласхоорондын асуудалаар партиин ЦК-гай ябуулдаг бодото ехэ ажал ябуулгадань харюу болгон аймагай ажалша коллективүүд урдаа табигдаһан зорилгонуудаа, түбхын түрүүндэ юһэдэхи табан жэлэй гурбадахи жэлэй түсэб болзорһоонь урид дүүргэхэ, энэ жэлые үнэхөөрөө шиидхэхы удха шанартай жэл болгожо шадаха байха гэжэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлһэн байна.

Аймагай партийна эдэбхитэдэй суглаанда хабаадагшад КПСС-эй ЦК-гай апрелиин Пленумэй шиидхэбэринүүдые һайшааһан, дэмжэһэн тогтоол нэгэн дуугаар баталан абаа. Ойрын үедэ бэелүүлхэ зорилгонууд тэрэ тогтоол соо горитой һуури эзэлнэ. Пленумэй абаһан гүнзэгы удха шанартай тогтоолые улад зондо тайлбарилан ойлгуулха хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха эрилтэ табигдаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич Брежневэй «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлгын түлөө» Уласхоорондын ленинскэ шанда хүртэһэнтэйнь дашарамдуулан, тэрэниие халуунаар амаршалһан бэшэг эльгээхэ гэһэн шиидхэбэри суглаанда хабаадагшад нэгэн дуугаар баталан абаа.

Оренбургын барилгашад һарын эхээр ажалай шэнэ амжалта түйлаба. Областиин түбһөө хэдэн километртэ оршодог Сакмарска ТЭЦ-эй 50 мянган киловатт хүсэтэй дүрбэдэхи энергоблок болзорһоо гурба һара урид промышленна ашаглалгада оробо. Энээнэй ашаглагдахада, Оренбург болон энэ жэлдэ ашаглалгада орохо Оренбургын газ буйлуулдаг заводые зайн галаар хангаха дулаанай электроцентралиин түрүүшын ээлжээнэй барилга дүүрэбэ гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Сакмарска ТЭЦ-тэ.

ТАСС-ай фотохронико.

2. ГАРТАНЬ БАГЛАА СЭСЭГ

Оймороой совхозой Ининска гахайн фермые даагша Татьяна Ивановна Бархатовагай гэртэнь бүлын фото-зурагуудай хажууда торгон лентэ дээрэ томо аад, һайхан медаль яларан харагдана. «Мэргэжэлтэд соогоо эрхимлэгшэдэ» гэжэ тэрээн дээрэнь бэшээтэй. Үшөө 1971 ондо партиин райком иимэ медальнуудые бэлдүүлхэ гэжэ Улаан-Үдын авиационно заводой парткомтой хэлсэһэн байгаа. Түрүүшүүлэй аймагай зүблөөн дээрэ социалис мүрысөөндэ илагшадай үбсүүндэ эдэ медальнууд бэхилэгдэдэг байба.

Энэ медальтай хабсаруулжа, мүнгэн шан үгтөө һэн гү гэжэ Татьяна Ивановнаһаа асуубаб. Һанажа ядан хэды болоод:

— Оро таһа мартаалби. Хоёр жэлһээ үлүү саг үнгэрөө ха юм даа,— гэжэ маргаад:

— Байжал болоо һэн ха даа,— гэжэ нэмэбэ.

Мүнгэн шан абалсаһан болиһоноо мартаашье һаа, тиихэдэ болоһон ушарые Бархатова тон элихэнээр һанажа ябадаг. Аймагай соёлой байшангай зал... Альга ташалган... Сэсэгүүд... Амаршалганууд... Юрэдөө, ехэ һүрөөтэй байгаа бэлэй.

Тиихэдэ наярһан һайндэрые энэ ажалша эхэнэр удаан лэ мартангүй ябаха даа. Гэр бүлынхидэйнь зурагуудтай сугтаа үлгөөтэй байгааша энээхэн медаль баярта үдэрыень хододоо һанан, дурсан ябахал.

Һүүлдэнь элирүүлхэдэмнии, энэ һаалишан медальтай хамта яһала ехэ мүнгэн шан абалсаһан байгаа. Энээн тухайдаа Бархатовагай ог таһа мартаһаниинь гайхалтайшье бэшэ байна. Юуб гэхэдэ, аймагай совхозуудай хүл дээрээ гараһанһаа хойшо малшадшье, механизаторнуудшье салин дээрээ нэмэлтэ түлбэри болгон ехэ мүнгэ жэл бүри абадаг болонхой. Эдээнэй заримаашинь жэлэй эсэстэ табазургаан зуун түхэриг, үшөөшье ехые абадаг байна. Эды шэнээн түлбэри абажа байгаад, тэрээнһээ гадуур арба-хорин түхэригэй шан абахадаа түрүү хүнэй толгойдо тиимэ удаан тороншьегүй мартагдажа болохо бшуу (эгээл ехэ нэмэлтэ түлбэри абадаг эрхимэй эрхимүүд лэ шан абана ха юм). Ажалай түлөөһэн нэмэлтэ түлбэри хоёртой шангынь жэшэхэдэ, бүри бага шэнги байха ха юм. Иимэ болоходоо, моральна талаһаань урмашуулгын тон онсо удхатай байһаниинь элеэр харагдана.

Моральна, материальна урмашуулга тухай хэлсэхэдээ, эдэ хоёрые хара-сагаан мэтээр илгадаг ёһо бии. Улаан туг, хүндэлэлэй грамота эдэ мэтэнүүд моральна урмашуулга гээшэ, шан, үнэтэ бэлэг — эдэ материальна урмашуулга гээшэ гэжэ тоолодог ушар бии байна. Тингэхэ зуураа солхооб* гээшэ моральна талаһаа сэнтэй гэжэ юундэшьеб мартагдадагынь жэгтэй. Түхэригые миин лэ харахада, зуу мүнгэн гээшэ ааб даа. Энээниие моральна талаһаань харахада, нэгэ бага ондоошог удхатай болоно. Ямар хүн мүнгэн шан абанаб, ямар эрхэ байдалда шан барюулагданаб гэхэ мэтэ хуу анхаралда абтаха зэргэтэй.

«Шергинский» совхоздо ургаса хуряалга дээрэ ажалай түлөөһэндэ ушарһан нэгэ асуудал тухай намда хүр хөөрөө һэн. Таряа хадалгын түрүүшын арбан хоногто халаанайнгаа даалгабари дүүргэһэн механизаторта хоёр нугалжа түлөөһэн үгтэхэ гэһэн заабаритай байба. Бороо хурын ороходо, полидо гараһан лэ үдэрнүүдынь тоологдохо ёһотой гээд энэ дүрим соонь ажаглалта бии юм. Иигээд байхадаа али али тээһээ бүхы юумэниинь хараада абтаһан шэнги байгаа. Ажалай түлөөһэнэй энэ дүрим ямаршьегүй хэрэглэгдэдэг лэ бэлэй. Нэгэтэ намар сагай уларил жэгтэй муу байба. Долоон хоногой нэгэ-хоёр гү, али ехэдээ һаа, гурбан үдэр наран гараха. Тиимэһээ наранай бултайхатай сасуу сүүдхэдээ ехэдээл һаа 3—4 час соо таряагаа хуряаха баатай болодог һэн. Гурба-дүрбэн час соошье хүдэлөө һаа, ажалдаа гараһанда тоологдодог һэн. Теэд энээхэн хугасаада нормо дүүргэгдэхэгүй ха юм даа. Тиимэ хадань механизатор комбайнаа «һойлтодол» баряа һаань, дээрэ шэнги байба. Зүгөөр, тэнгэриин залархада, лүпэ хүдэлөөд, миин байһан сагаа хүсэлдүүлдэг һэн. Энээхэниие һамбаашалжа, зарим нэгэн (тиимэшүүл үсөөн һааб даа) мүнгэ хүү сохихо гэжэ бодобо. Нэгэ үдэр наранай бултагад гэхэдэ, хоёр комбайнернууд бүтэн машинануудаа эбдэрээ гээд заһабарилһан хэбэр үзүүлжэ байтарынь механик бариһан байна.

— Гэмтэй хүнүүдтэ зэмэ тохоод лэ, бэшэ зондо һургаал болог гээд энэ ушарые орхижо болохо һэн бээз, теэд энээнэй шалтагаан усадхагдахагүй һааб даа,— гэжэ совхозой директор Владимир Иванович Карпов хөөрэнэ.— Юуб гэхэдэ, ажалай түлөөһэнэй дүрим хубилгаха хэрэгтэй. Сагай уларилай муудажа, онсо эрхэ байдалай тохёолдоходо, тэрэ байһан дүримынь зохихогүйһөө гадна һаад тойбо татаха байба бшуу. Механизаторай нормоёо дүүргээшьегүй һаань, нэмэлтэ түлбэри үгэхэ гэһэн шиидхэбэри абабабди. Тингэһэмнай бултал зүб мүртөө ороо һэн.

Зарим ажахынуудта шан барюулха бэшэ, харин миин лэ һарбайдаг ёһо бии. Мүнгэ абабаб гэжэ гараа табяад лэ дүүрээ. Ямаршье ёһолол гэжэ байхагүй. Ухамай кассир байгаа һаа, амаршалха даа, үгы һаа, гар табилгаар лэ дүүрэдэг юм.

Шан гээшэ хүнэй ниитын габьяае харуулһан гэжэ Кабанскда ойлгонги. Тиимэһээ олон зоной, бүхы коллективэй ажалшадай урда түрүүшүүлые урмашуулдаг гуримтай. Нёдондо намар Кабанскын совхозой Степной Дворецэй отделени силос дараха түсэбөө эгээн түрүүн дүүргээ һэн. Һүүлшынгээ нүхэн руу силосоэ даража дүүргэжэ байхадань, автобус бүмбэлзөөд орожо ерэбэ. Хахад час үнгэрөөд байхадань, тэжээл бэлэдхэлгын звеногой бүхы гэшүүд Байгал далайн эрьедэ буужа байгаа һэн. Эндэнь амтан эдеэн бэлдээтэй. Совхозой директор, партийна организациин секретарь, профсоюзай комитедэй түрүүлэгшэ эдэнэрые ажалай илалтаар амаршалба. Агитбригадын артистнар мүрысөөндэ илагшадта концерт харуулба. 150 түхэриг мүнгэн шан звенодо барюулагдаба. Ургаса хуряалгын айхабтар сүлөөгүй сагшье һаань, совхозой хүтэлбэрилэгшэд эдээндэ зорюулжа, тусхай һайндэр эмхидхэһэн байна. Звеногой гэшүүд ямаршье шангһаа үлүүгээр энээндэнь баярлаа, хүхилдөө. Энэ ушарые эдэнэр хэзээдэшье мартахагүй ёһотой.

Ажахын тоосоондо ороһонһоо хойшо таряашад, малшадай ажалай түлөөһэн коллективэйнь ажалай дүнгүүдһээ дулдыдаха болонхой. Теэд энэ талань обёорогдонгүй үлэдэг байна. Тиимэһээ мүнгэнэй моральна талаһаа урмашуулгын хүсэн хэрэглэгдэнэгүй. Аймагай совхозуудта энээниие хайшан гэжэ хэнэб гэхэдэ, жэлэй эхиндэ нэмэлтэ продукци абахын түлөө мүнгэнэй һомологдоһон хойно профсоюзай комитет отделени бүхэнһөө нэгэ-нэгэ механизаторые шэлэжэ олоно. Эдэнэр адлирхуу хэмжээнэй таряа сохиһон, сезон соо хэһэн ажалыньшье адли байдаг даа. Тиигээд олоһон мүнгэнэйнь жэшээгээр нэмэлтэ түлбэри үгтэхөөр бэшэгдэнэ. Харан гэхэдэнь, нэгэ комбайнер (багсаалан хэлэхэдэ) дүрбэн зуун түхэриг, нүгөөдэнь — гүрбан зууе, гурбадахи комбайнер — табан зуун түхэриг гэхэ мэтээр абаха болоно. Юундэб гэхэдэ, отделени бүхэндэ таряанай ургаса ондо ондоо — гектарай 15—20 центнер байдаг шуу. Ургаса гээшэмнай хамтын ажалай үрэ дүн мүн. Ганса нэгээрээ таряанай ургаса дээшэлүүлхэгүйш. Гансаархнаа түлбэриеэ ехэ болгохын тула оролдолтой гү, али бүхы бригадааараа жэгдэ һайнаар хүдэлхын тула шармайгаа һаа дээрэ гү гэжэ механизатор бодомжолхо болоно. Хай даа, бултаараал оролдоо һаа, олзотой ха гэжэ шүүхэл бэзэ.

Моральна урмашуулгын аша түһые Кабанскда һайса мэдэдэг болонхой. Миин лэ «һайнта даа» гэһэн үгэ гү, али баяр хүргэжэ, гарыень адхахадашье, хүн дуратай байдаг ха юм. Коллективэй гү, али ажалша хүнэй тон багаханшье амжалта эндэ мэдэгдэнгүй үнгэрдэггүй юм.

«Нормоёо түрүүшынхеэ дүүргэһэнэй» түлөө гоёожо зураһан амаршалгые Байгалай совхозой залуу комбайнернууд харуулаа һэн. Ургаса хуряалгын халуун хаһа байгаа бэлэй. Даалгабаряар хараалагдаһанда ордоо халаан соогоо хоёр хоёр хахад ехэ таряа сохижо ябаһан түрүүшүүл энэ ажахыда байгаа һэн. Иимэ ехэ түйлалтын хажууда механизаторай миин лэ нормоёо дүүргэһэн ушар ямараар харагдаха болоноб? Миин лэ нормо дүүргэгдээбши даа. Парткомдо энэ ушарые хёрхоор хаража үзөө. Механизаторай училищи үсэгэлдэр лэ дүүргэжэ ерэгшэдтэ нормо дүүргэхэ гээшэ бага хэрэг бэшэ байба. Тиимэһээ энэ ушарые обёоронгүй орхёогүй. Иигэжэ амаршалуулһанай удаа тэдэ хүбүүдэй хүлынь хүнгэдэһэн, комбайнуудыньшье ульгам болоһон мэтэ байгаа ёһотой.

Кабанскын совхозой гурбадахи бригадын механизатор Владимир Данилов нёдондо таряа хадалгада эрхимлэжэ гараа һэн. Мүрысөөнэй дүримэй ёһоор хуряалгын дүүрэмсөөр баяр ёһололой удэшэ эмхидхэжэ, «Океан» гэжэ холодильник барюулагдаа. Ехэ һайндэр мэтээр тэрэ удэшэнь үнгэрэгдөө һэн бэзэ гэжэ һананам.

Ажал өөрөө бүтэһэн мэтэ гайхамшаг һайхан үдэрнүүд орожо ерэдэг. Шт... табяашье һаа, комб... рэл шэгээрээ поли... рээ ябахал шэнгеэр... даг. Алтан шара ш... ороһон өөрөө талы... руу урдажа байһан... нэгэ иимэ жэгүүр... сэдьхэлыешни ээзлэ... даг.

Иимэ үдэрнүүдтэ ... шье ошоһые мэдэ... Полидо мэнэ һаяа... баб гэһэншни, наран... саагуур хоргодохоё... һүүдэр һуунагтуулан... Орой болоходо, ... дүүргэнгүй яахабш... гээгүй һаа, полевой ... саг соогоо хүрэжэ ... гүйш.

Агрегадаа зог... Владимир поли тээш... тэбэ. Һайнаар хуря... ходол оролдожо ... Тиигээшье һаа, дахи... шалгахада, дэмы ба... баярай жэлдэ гур... бригада түрүү зэргэ... ха хүсэлэнтэй, ... ажалайнгаа шанар ех... рибшална. Мүрысэ... хэдынь ходо шалгаха... дыньшье хинагшад ... һэм. Нэрээ хухал... хогүй.

Полевой станда ... гэжэ Владимир ... обёорбо. Ажалай дүн... руулдаг самбарай ... парткомой секретарь ... низаторнуудтай ... янзатай. Манай шеф... һон һургуулиин пион... тээ хажуу таладань ... зогсонхой. Ургаса ... гын түрүүшын табан... үнгэрөө. Мүнөөдэр ... сөөнэй дүн соносхо... рынь юм байна гээд ... оруулба.

Механизаторай ... байлгахыень ... парткомой секретарь ... рээ нээжэ, шангаар ... уншаба:

— Мүрысөөнэй ... совхозой механизат... соо һоо гурбадахи б... комбайнер Владимир ... лов рэгэдэхи һуури ...

Энэ хэлэгдэһые ме... торай үшөө хүсэд ... дүй байтарынь саб ... самсатай басаган ... шын баглаа сэсэг ... жархиба.

Колесово һууринай ... сөөр Владимир арга... гэшхэлнэ. Толгойгоо ... үргэнхэй, сэдьхэлы... раар дүүрэнхэй алх...

Наран ороод байн... хараан байгаалиие ... шаадүй, тиимэһээ ... заторай гартаа бариһ... лаа сэсэг бүхы айлай ... һоо элеэр харагдажа ... һэн. Тэрэ омог дорж... хүхюун баяртай алхал... Юуб гэхэдэ, тэрэ гар... лэг бараад ябаа бшуу.

А. СОКО...

Кабанскын аймаг.

(Түгэсхэл. Эхининь майн 22-ой номерто).

Юрий Халимович Гриф нарин сэмбын фабрикын бүдэй мастерай туһалагшаар хүдэлнэ. Тэрэ станок, түхеэрэлгэнүүдые һэльбэжэ заһабарилдаг юм. Юрий Халимовичай ажалдаа хэр оролдосотойгоор хандаһанһаа, машина, станогуудые хэр зэргэ һайнаар заһабарилһанһаа фабрикын хүдэлмэришэдэй түсэбэй дүүргэлтэ сэхэ дулдыдадаг. Хуушан станогуудые мүнөө үеын, хүсэ ехэтэй станогуудаар һэлгээ. Республикынгаа 50 жэлэй ойн һайндэрэй болотор станок, түхеэрэлгэнүүдээ һэльбэн зохёохо жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ гэһэн уялга түрүү хүдэлмэришэн абанхай.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ю. Х. Гриф ажалдаа.

Д. БАЛДАНОВАЙ фото.

СОЮЗНА РЕСПУБЛИКАНУУДҺАА МЭДЭЭСЭНЭ:

УКРАИНА:

ОРООҺО ТУШААН АБАХААР БЭЛЭН

ХМЕЛЬНИЦКИЙ. Волочиско районой түбтэ баригдаһан элеватор шэнэ ургасын ороохо тушаан абахаар бэлэн болонхой. Энэ Хмельницкэ областиин орооһо тушаан абаха ехэ предприяти болоно. Тэрэ 60 мянган тонно багтаамжатай. Ороohо асарһан автопоезднуудай ашаа тодон-абаха хоёр автопогрузчик эндэ хүдэлхэ байна. Орооһо тушаан абаха, хатааха, удаан саг соо хадагалха конвейернүүд тодхогдожо тушаагдаа.

Дунаевцы, Каменец-Подольск болон бусад хотонуудай орооһо тушаан абадаг предприятинуудта автомашинануудай ашаа буулгаха шэнэ агрегадууд тодхоглоһон. хуушан агрегадуудынь һэльбэн заһагдаһан байна. Орооһо һалхитуулжа хатааха түхеэрэлгэнүүд тодхогдоо. Хаа хаанагүй машина, түхеэрэлгэнүүд туршагдан үзэгдэнэ. КПСС-эй ЦК-гай, ССҮР-эй Министрнүүдэй Соведэй «1973 ондо ургаса хуряалга ба хүдөө ажахын продуктнүүдые бэлэдхэлгэ хангаха хэмжээнүүд тухай» гэһэн тогтоол хэрэгжүүлжэ, областиин тарялангынхид ороохо тушаан абаха предприятинуудаа таряа тушаахаар абахаар бэлэн болгохые шиидэбэ.

УЗБЕКИСТАН:

ҺУРАЛСАЛАЙ АГРО-ХОТОНУУД

БЕКАБАД. Зургаан зуун һурагшадые һураха техническэ мэргэжэл олгохо хүдөөгэй училищиин һуралсалай булэг байшангуудые Сыр-Дарья мүрэнэй эрье дээрэ барижа эхилбэ. Энэ һуралсалай хото урган бодохо юм. Басагад, хүбүүд дунда һургуули дүүргэхэтэйгээ хамта, хүдөө ажахын мэргэжэл олохо байна. Һуралсалай корпусууд, хамтын байра, стадион, мастерскойнууд, машинын парк, поли, саад ба виноградникуудтай һуралсалай ажахы энэ булэг барилгануудай бүридэлдэ орохо.

Энэ түсэбтэ табан жэлэй турша соо Узбекистанда һуралсалай иимэ хото болохоор хараалагдаһан.

РСФСР:

100 ЦЕНТНЕР ХАРТААБХА УРГУУЛХА

ИЖЕВСК. Удмуртиин колхоз, совхозууд хартаабхаяа һуулгажа эхилбэ. Механизаторнууд дүшэ мянган гектар талмайда хартаабха тариха байна.

Энэ жэлдэ гектар бүриһөө 110 центнер хартаабха хуряан абаха гэһэн харюусалгатай эрилгэтэйгөөр Удмуртиин хартаабхашад ажаллана. Эртэ байхада механизаторнууд шииг нойто тогтооһон юм. Нютагай ба минеральна үтэгжүүлгэ ехээр оруулагдаа. Жэшээнь, Воткинско районой «Чайковский» совхоздо хартаабхын поли хахаламсаараа гектар бүридэнь 80 тонно наг шэбхэ, 3 центнер хүрэтэр минеральна үтэгжүүлгэ оруулһан байна. Энэ ажахы Ленинэй орденой кавалер, коммунист Н. И. Переверзевэй хүтэлбэрилдэг звенодо хартаабха һуулгахаа даалгаһан байгаа. «Удмуртиин АССР-эй эрхим тракторист» гэһэн нэрэ зэргэдэ тэрэ хүртэһэн. Нёдондо энэ звеноной коллектив автономито республикада эгээл үндэр ургаса— 50 гектар газарһаа гектар бүриһөө 245 центнер хартаабха хуряаһан суутай.

Оролдолгын хүсөө...

СССР-эй 50 жэлэй ойн нэрэмжэтэ совхоз аймагай түрүү ажахынуудай нэгэн юм. Совхозой мал адуулагшад, һаалишад һүүлэй хэдэн жэл соо мяха, һү абаха, тэдэниие гүрэндэ тушааха түсэбөө үлүүлэн дүүргэдэг болонхой. Үнгэрэгшэ ойн баярай жэлдэ мал ажалай продукци гүрэндэ тушааха түсэбөө болзорһоонь холо урид бэелүүлжэ шадаһан байгаа. Юһэдэхи табан жэлэй шиидхэхы удха шанартай энэ оной түрүүшын квартал соо гүрэндэ һү тушааха, хахад жэлдэ мяха тушааха түсэбтэ даабаряа баһал уридшалан дүүргэһэн юм.

Эдэ бүгэдэ амжалтанууд имагтал малшадай оролдосотой һайнаар хүдэлһэнэй ашаар түйлагдана гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Энэ совхоздо ажалша бэрхэ һаалишад, мал адуулагшад жэлһээ жэлдэ олошоржо байна. Ажахын түбэй һаалиин фермын мал адуулагша Цыбен Эрдынеевич Ринчинов түрүү малшадай тоодо оролсохо ёһоороол оролсоно.

— Цыбен Эрдынеевич мал адуулагшаар хүдэлжэ эхилһээр арбаад жэл болобо. Ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа, гүүртынгээ үнеэдые шадаал һаа һайнаар бэлшээхын түлөө ехэ оролдолго гаргадаг юм. Тиигэжэ сугтаа хүдэлдэг коллектив соогоо, совхозой малшадай дунда хүндэтэй болонхой, — гээд ажахын нэгэдэхи отделениин зоотехник Михаил Бадмаевич Доржиев хэлэнэ.

Нүхэр Ринчинов арбаад жэлэй саада тээ Мэлын найман жэлэй һургуулида пеэшэн түлигшөөр ажалладаг байһан юм. Нэгэтэ колхозой (тэрэ үедэ эндэ колхоз байһан) түрүүлэгшэ Р. Л. Бандеев Цыбен Эрдынеевичтэй уулзахадаа, һаалиин гүүртэдэ мал адуулагша болохыень дурадхаһан байгаа. Удаахан саг соо бодожо үзөөд, хүдэлөөдшье туршаха гэжэ шиидээ бэлэй. Тиигээд фермын 100 холо гаран үнеэ адуулдаг болоо һэн.

Бэлшээриингээ газарые һайса мэдэхэгүй байһанһаа боложо, түрүүшээр тухашархаяа һанадаг һэн. Тиигэхэдэнь дүршэлтэй һаалишад, мал ажалай мэргэжэлтэд туһалдаг байгаа. Даажа абаһан үнеэдээ ... гэбэл һайнаар бэлшээ... шадалыень һайжаруул... һаалииень дээшэлүүлх... ехэтэ һанааата болодог ...

Энэ нүхэр Бадмажа... новна Гонгоровагай хүт... дэг һаалиин гүүртэдэ мал... лагшаар хүдэлнэ. Тус ф... коллектив чёдондо һү ... гүрэндэ тушааха түс... жалтатай бэелүүлһэн ... Тиихэдэ фермын үнеэн ... тугал абтажа, гарзагүй... жүүлэгдэһэн юм. Энэ ... мал адуулагша Цыбен Эр... вичэй оруулһан хүбита... Тэрэниие хараада абаж... хозой дирекци, парт... тет, профсоюзай рабочко... Ринчиновтэ нэмэлтэ ... болгон нэгэ тугал үгэ... ха юм.

Тус фермын бүхы ... бүхэсоюзна социалис ... сөөндэ оролсожо, шиид... ха шанартай энэ жэл... шэлүүлэгдэһэн уялга ... байгаа. Тэдэнэр ферм... бүриһөө жэл соо дунда ... 1855 килограмм һү һа... эн бүриһөө тугал аба... рин бүтэнөөр түлжүү... рилготой. Абаһан уялг... жалтатай бэелүүлхы... бултадаа, тэрэ тоодо ма... лагша Цыбен Эрдынеев... чинов ехэ оролдолго гар...

Фермын малшадай ... дүнгүүд яһала һайн ... дэглэмээр. Байгша оной ... шын квартал соо үнеэ... һөө дунда зэргээр 500 ... грамм һүн һаагдаа. ... дондоной энэ үеынх... ехэ болоно. Мүн апре... сэб баһал амжалтатай ... гэгдэһэн байна. Абта... галнуудынь гарза хор... гөөр түлжүүлэгдэнэ. ... бүхы мал тобир тарга... до орожо байнхай.

— Һаалишадай ... һаахын түлөө үнеэдээ ... бэлшээхэ хэрэгтэй бол... мэһээ хабарай сагта хаг... тай, наруули газарта ... адуулхые оролдогшоб. ... маанадай оролдоогүй ... ехээр абахань бэрхэт... ха, — гээд Цыбен Эр... хөөрэлдөөнэйнгөө ... энеэбхилэн хэлээ һэн.

Б. ВАНЧИ...

Захааминай аймаг.

Буряадай искусство, литературын туйлалтанууд

Москвада, Свердловскдо харуулагдана

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕЫН АЯЛГА ДУУНУУД

Буряадай АССР-эй 50 жэлэй ойдо зорюулагдажа, автономито республикын искусство, литературын ажал ябуулагшад ниислэл хотын ажалшадта туйлалтануудаа харуулба.

Буряадай уран зохёолшод, композиторнууд, мэдээжэ артистнар, Ленинэй ордento оперо, баледэй театрай бэлигтэй залуушуул, мэргэжэлэн ба арадай ансамбльнуудтай мүнөө болоhон уулзалга хадаа энэ республикын искусствын болбосорhон хадаа ороhониие, манай ороной бүхы арадуудай соёл культурын баялигые улам арьбажуулhые элн тодоор харуулба.

«Байгал», «Тэрэнги», «Сэлэнгэ» ансамбльнуудай уран гоёор, үндэhэ яhанай онсо шэнжэтэйгээр гүйсэдхэhэн, композиторнууд Б. Ямпилов, Б. Балдаков, С. Манжигеев, А. Андреев, Д. Аюшеев, Б. Цырендашиев, Ч. Павлов, Ж. Батуев гэгшэдэй дуунууд болон симфоническа зохёолнуудые шагнахада, мүнөө Буряад орон нюдэндэ харагдахадал, ойлгогдоходол гэнэ. Композиторнуудай, дуушад болон коллективүүдэй зохёолы ажалдаа, гүйсэдхэхэ хэрэгтэ уг заншал эрхимээр хэрэглэхые оролдодог байhаниинь hайшаалтай.

Хэдэн арбаад жэлэй туршада Буряадта оперо болон баледэй искусство байгуулагдажа, өөhэдын hургуули бии болгогдоо. Үшөө дайнай урда, Буряадай искусство, литературын түрүүшын декада дээрэ гүйсэдхэгдэhэн национальна репертуарай hуури боложо үгэhэн «Энхэ-Булад баатар» гэжэ оперohoo дуэт энээниие гэршэлэн харуулаа. Түрүүшын декадаhaa хойшо буряад оперо болон баледүүд олоор бүтээгдэжэ, национальна театрайнь репертуарта бүхөөр ороо, гансашье республикадаа бэшэ, харин ондоо тээгүүр суурхаа.

Республикын театр заахан гортиг соо эрьелдэжэ байнагүй. СССР-эй арадай артист, режиссёр Г. Цыденжаповай буряад, ород композиторнуудай зохёолнуудые эблүүлэн табихаhaa гадна, дэлхэйн болон ород классигуудай оперонуудые театр мүнөө харуулна.

СССР-эй арадай артист Л. Линховоиной баас хоолой москвагайхидые гайхуулаа. Тэрээнтэй зэргэлээд, бэрхэ артистнууд, Буряадай бэлигтэй залуушуул: К. Базарсадаев, В. Буруев, С. Раднаев, Ч. Шанюшкина, К. Иванова, Д. Дашиев... Тэдэнэй дуулахада, шагнагшад ехэ халуунаар угтан абаа.

Тэрэл үндэр мэргэжэл, тэрэл уг заншалаа дамжуулан абадаг ёho, үндэhэ яhанай илгарма шэнжэ буряад баледтэ эли тодоор харагдана. СССР-эй арадай артистка Л. Сахьянова уран гоёор, тон бэрхээр хатарна. Л. Книппер Б. Ямпилов хоёрой «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ баледhээ хэhэг Л. Сахьянова А. Павленкэтэй суг хатараа. Мүн И. Штраусай хүгжэм бэшэhэн «Перс хатар» гүйсэдхэхэдэнь, ехэ гоё байна. Нэмэжэ хэлэхэдэ, «Агуу гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет 1972 ондо РСФСР-эй гүрэнэй шанда хүртөө hэн. Энэ зохёол хадаа гансашье Улаан-Үдын театрай бэшэ, манай ороной ямаршье театрай репертуар гоёожо шадамаар. Классическа хореографиин орёо хүшэр хатарнуудые артистнууд Е. Самбуева, Ю. Муруев, О. Короткова, В. Ганженко гэгшэд гүйсэдхөө. Эдэнэр бусадтал адли Улаан-Үдын хореографическа училищи дүүргэжэ гараhан, театртаа алдар суу асарhан хүбүүд, басагад.

«Байгал» гэжэ гайхамшаг ансамблиие москвагайхид халуунаар угтаа. Мүн «Сэлэнгэ» гэжэ арадай ансамблиин хатаршадые нэрьемэ альга ташалгаар угтаа Энэ коллектив уран hайханай Бүхэроссин харалта дээрэ лауреадай нэрэ зэргэдэ хүртөө hэн. «Сэлэнгэ», «Тэрэнги» ансамбльнуудай концерт хараад байхадаа, Буряад орондо уран hайханай бүлгэмэй искусство гээшэ ехэ хүгжэнхэй, арад зонойнь соёл культура ехэ үндэр байна гэжэ сэгнэмээр.

Буряадай уран зохёолшод, композиторнууд, артистнар Лихачевой нэрэмжэтэ заводой хүдэлмэришэдтэй, ниислэл хотын эрдэмтэдтэй, олонниттэй эдэ үдэрнүүдтэ уулзаа. Тэдэнэр Москвагай областиин, космонавтнуудай городуудта ошоо. РСФСР-эй уран зохёолшодой холбооной правлениин суглаан дээрэ буряад уран зохёолшодой шэнэ зохёолнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

Буряадай искусство, литературын ажал ябуулагшадтай уулзалга, гүнзэгы удхатай концертнүүдынь, зохёолнуудайнь гүн удха, үндэр хэмжээн — эдэ бүгэдэ хадаа буряад арадай соёл культурын урган hалбарhаниие гоё hайханаар харуулhан гэршэ болоно.

Буряадhaa ерэhэн айлшад Свердловск хотодо уулзалгануудаа үргэлжэлүүлhээр.

Н. МИКОЯН

(«Правда» газетын майн 23-най номерhoo абтаба).

БУРЯАДАЙ АССР-эй ИСКУССТВЫН ҮДЭРНҮҮД

СВЕРДЛОВСК. (ТАСС-ай корр.). **Буряадай АССР-эй искусствын ба литературын үдэрнүүд эндэ майн 23-да баярай оршон байдалда нээгдээ. Автономито республикын искусствын уран бэлигтэнэй Ураалда үнгэргэхэ зохёол бүтээлэй тоосоон тус республикын 50 жэлэй ойдо зорюулагдана.**

Үргэн ехэ программатай энэ hайндэрынь А. В. Луначарскиин нэрэмжэтэ оперо ба баледэй академическэ театрай сценэ дээрэ хамтадхамал концертээр эхилбэ. Искусствын 250 мастер Свердловскын томо томо предприятинуудта, заводуудай соёлой ордонууд соо бэлиг шадабаряа харуулхань

Буряадай уран зурагай искусствын выставкэ хотын картинна галерей соо нээгдээ.

Уран зохёолшо Цырендоржо Дамдинжаповай номуудые уншагшад hайн мэдэнэ ёhотой. «Ажал тухай үгэ», «Ажал гээшэ жаргал», «Сэхэ руунь хөөрэлдэе», «Амисхал» гэhэн рассказуудай номуудынь, «Алтан бэhэлиг», «Хара сагаан хоёр», «Сахилгаан хүлэгүүд», «Бадма Балма хоёр» гэhэн туужануудынь Буряадай номой хэблэлээр гараа hэн.

Цырендоржо Дамдинжапов мүнөө үедэ «Дүүгэй ами hahan» гэhэн туужа бэшэжэ байна. Буряад ороной газар дайда дээгүүр граждан дайнай үнгэрhэн тухай, саантантай эрэлхэгээр тэмсэhэн хүнүүд тухай уран зохёолшо энэ туужа соогоо зураглана. Мүн нүхэр Дамдинжапов эдир уншагшад тухайгаа мартангүй, тэдээндэ зорюулhан зохёолнуудые бэшэнэ.

Хүүгэдтэ зорюулагдаhан нэгэ рассказыень мүнөө уншагшадай анхаралда табинабди.

АРБАН ГУРБАТАЙ ТАГНУУЛШАН

Түгэс зэбсэгтэй гурбан солдат нэгэ бүрсэгэрхэн заахан буряад хүбүүе туугаад, борсо-торсо гэтэр буугай хүрзөөр ёборон, ахалагшадаа, прапорщик ноёндоо асарба.

Эреэн гүрөөhэ бариад, энээнээ алдана аа гүбди, ... haa, энээндээ барюулна гүбди гэhэн шэнги, энээ хүбүүе хэдэн буутай хүнүүд тойрон, мэнэ-мэнэ буудаар бэлэн байхадал гэнэ...

Урагша хойшоо нюргатан хадад гонзойhон хүтэл энэ нютагта оршодог. Мүнөөшье тэрэ хэбээрээ. Энээниие Дабаата, Нюргата, Гүбээтэ гэжэ байжа эндэхи нютаг нютагаархид ондо ондоогоор нэрлэдэг юм. Хүтэлэймнай оройн хормойгоо модотой. Ехэнхинь хуhан. Нарhадшье бии. ... яахан шэнэhэншье байхаа. Шугы, бургаанай бүри шагүй.

Хүтэлэй баруун таладахи нютагынь Шулуута гэжэ нэрэтэй. Зүүн таладахинь — Жэбхээhэн. hайхан нютаг даа. Зүгөөр мянга юhэн зуун хорёод оноор тэрэ Жэбхээhэн гэжэ нютагта атаман Семеновой бүлэг сэрэг байрлажа, эндэхи зондо үйлэ тодхор, хара лай ушаруулhан байха юм.

Айлнуудай малhaa эгээл таргыень сагаантан буляан абажа, алажа эдихэ. Тогоо тогооруулхэ. Аман байна гэжэ ... залгиха. Хумхаарха. ... эсэргүүлэhэн зоноо сохихо, буудаха, эхэнэрнүүдые зобоохо. Уhан нюдэн, шуhан ... — сагаантанай саалганиинь болохо. Илангаяа үгытэй айлнуудые үзэн ядажа, тэдэниие зобоохо, хооhолхо. Малаандайтан гэжэ нэгэ үгытэй айл эндэ hууhан. Табан үхибүүтэй айл ... Тэдэ гурбан үнеэтэй ... Угайдхаhaa нэгэ ... hубайржа, дан ... байба. Буу шуу... гурба-дүрбэн семёновтон ... энэ үнеэень буляан ... аашахаар аашалба.

— Аяар табан үхибүүтэйб. Миил гурбан үнеэтэйб. ... таряа хэдэг бэшэб. ... ямаршье зөөри огто ... Мүнөө хабарай ... эдихэ юумэмнай дуу hажа, үлэсхэлэндэ дайрагдахая байнабди. Мүр дээрээ толгойтой хүнүүд хадаа бидэниие хайрлажа, энэ үнеэем буляажа бү абыт даа, — гэжэ Малаандай тэдэнэртэ хандан, малгайгаа абаад, дохижо байгаа hэн.

— Юун гэнэш, хара нохой, тэнэг пушаал... Толгойтой хүнүүд гэнэгшэ, буляабат гэжэ сэсэрхэнэгшэ, үмхэй бэе, үмхирhэн яhан. Үшөө юун гэхэ hанаатайбши? Улаантан байгаа хаш, — гэжэ элдэб үнгөөр занан хараагаад, түмэр голтой нагайка ташуураар Малаандайе нюур, нюргагүй буулгажа, улаан нүжэ, хүхэ бала болгоод, нөөхи hубай үнеэень үлдэжэ, хараа бараагаа харуулангүй абаад ябашоо бэлэй.

Сагаантанай иимэ муухай, хэрзэгы ябадалhaa зоной сэдьхэл ехээр зэбүүрхэбэ. Тэдэнэртэ эсэргүү тэмсэл улам шангадаба. «Дайсанай байдалые, хүсые hайн мэдэжэ, наашань шамдуу мэдээсэжэ үзэгты» гэhэн тон нюуса эрилтэ Шулуутаhaa, улаан гвардиин бүлэг сэрэгэй штабhaa ерэhэн байгаа. Жэбхээhэнэй үгытэй хүнүүдэй сэдьхэл хүлгөөтэй: «Хайшан гэжэ мэдээсэхэ гээшэб? Үнөөхи хүтэлнай үнгэрмэ нарин харуултай...»

Малаандайн арбан гурбатайхан Цырен гэдэг хүбүүн тэрэ нюуса мэдээе хүргэн абаашахаяа хүсэн зорибо. Эсэгэньшье хорибогүй — хүбүүнэйнгээ шадамарханиие мэдээ hааб даа. Энэ хүбүүн hургуулидашье hурадаггүй hэн. Тэрэ сагта хүдөөдэ юун hургуули байха hэм! Гансал ажал хэдэг, бага зэргэ агнадаг байгаа. «Хайшан гээд мэдээ абаашахабши?» — гэжэ хүбүүнhээ асуубад. «Тэрэ талада минии нагаса эжы ажаhуудаг. Нагаса эжыдээ ошожо ябанам гэхэб. Шалгахаданьшье нагаса эжым үнэхөөрөө тэндэ ажаhууха. Бээлэйтэй ябахаб. Саг үшөө хүйтэн ха юм. Зүүн гарайнгаа барбаадай хурганай эрхиие бага жажалхаб, зулгаахаб, шулhэн болгохоб, хүнэй харашагүй, баришагүй муухай болохо даа. Энэ эрхиим үзүүртэ таhа нягтаруулhан тэрээхэн мэдээгээ шэдээд үгөөрэйгты. Аргынь олохоб даа» — гээд Цырен хүбүүн hүрхэй ухаансар hанамжа хэлэн, үнинэй тагнуулшан хүн шэнги байба.

Хүбүүнэй хэлэhээр болобо... Цырен түрүүн түргэнөөр, hүүлдэнь удааншагаар, бүри эсэстэнь нэгэ-хоёр алхалhaар, хүтэл дабан ябана. Шулуугаар юумэ шэдэнэ, тонтогоол, борбоосгой үдьхэлнэ. Иишэ тиишээ аалихан ябуултана. Наадажал ябаhан шэнжэ түхэлтэй. «Маневр» гэжэ мэдэхэгүйшье haa, өөртөө хадаа мэхэтэйхэн ябана ха юм даа. Теэд тэрэ дээрэ хэлэгдэhэнэй ёhoop, гурбан солдат Цырен хүбүүе барижа абаашаба.

Нэгжүүл. Мүшхэбэри. Хатуу шэрүүн. «Хаанаhaa ябаабши? Юундэ эндэ ерээбши? Хэн шамайе хаана, юундэ эльгээгээб? Үтэр дэгэлээ тайла, гуталаа hугала, дүрэнхээ ходор тата, бээлэйгээ үзүүлэ...»

— Нагаса эжыдээ ошожо ябанам, — гэжэ уйлаганан харюусаха зуураа, Цырен «зүүн бээлэйм эрхии» гээд бодомжолно. Юумэнүүдээ тайлана, мэгдэнэ, уухилна. «Тэнэг гүлгэн» гэжэ прапорщик энэ үедэнь доромжолбо. Хүбүүнэй толгой соогуур сахилгаан зуралзахадал гээд, сэдьхэлынь уйтаран харлашана. «Мэдээн, нюуса мэдээн... Зобоhон хүнүүд. Хооhорhон айлнууд. Эсэгэм, гэртэхим. Дүүнэрни. Үнэн хүнүүдэй найдал hалгаахам гээшэ гү? Намайе буудажархиха... Ямар тулянай юм. Эдэ үхэдэлнүүд шархяа хатаахаяа яагааб? Яаха гээшэбиб? Бузар юумэ болохонь. Газар доро орошоо haa дээрэ» гээд Цырен мэдээтэй мэдээгүйгөөр бодомжолно.

Яахабши даа. Удааруулжа болохогүй. Бээлэйнүүдээ hүүлдэнь hарбайба.

Багахан бэетэй дээрээ хүбүүн бүри жаахан болошонхой шэнги зогсоно. Унтаржа байhан улаабтар галхан мэтэ уhатай хоёр нюдэниинь анилдан алданхай, хахархай самсань hэбшээнhээ гү. али бэеhээнь бага шэшэрнэ. Нарихан хүлнүүдынь боро борхигорхоноор харагдана. Сэдьхэлынь сэхэлдеэд. Цырен шулуу залгиhандал, шүдөө зуушана.

— Энэ муу нохойшни бээлэйнгээ эрхиие жажалдаг, хүхэдэт, эдидэг үлэн хооhон золиг байнал. Бузар муухай, бөөлжэмөөр... Үтэр аба энэ жажалдаhaя, нохой!.. — гээд сагаантанай прапорщик дэлбэ hүрэн алдажа, хүбүүнэй барбагархан бээлэйнүүдые Цыренэй нюур руунь шэдэжэрхёо hэн.

Хүбүүнэй абаашаhан мэдээн аргагүй шухала үүргэ дүүргэhэн юм. Атаман Семеновой бүлэг сэрэг бута сохигдожо, Жэбхээhэн нютагта амгалан саг ерээ бэлэй.

БОНН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй Германиин Федеративна Республикада ерээд бусаhаниинь — дэлхэйн хоёрдохи дайнhaa хойшонхи «онсо гайхамшаг ябуулга» болоно гэжэ ФРГ-гэй канцлер В. Брандт Баруун Германиин Бундестаг дээрэ майн 23-да мэдүүлээ. Правительственнэ мэдүүлгэ хэхэ зуураа, канцлер нигэжэ хэлэбэ: хоёр гүрэнэй хоорондын саашанхи харилсаа холбооной түүхэтэ удха шанартай байhые Л. И. Брежнев тусхайлан тэмдэглээ. Албанай хэрэгээр ерэлгые, мүн тэрэнэй дүнгүүдые федеральна правительство hайшаан сэгнэнэ.

— Бонндо баталагдаhан гурбан хэлсээн, тэрэшэлэн түгэсхэлэй мэдүүлгэ хадаа Советскэ Союзтай манай харилсаанай шухала хубинууд болоно. Тэрэшэлэн хоёр гүрэнэй политическэ хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай, тиихэтэй хамта нииитын ондо ондоо ёho гуримуудтай оронуудай түлөөлэгшэдэй hанал бодолоо харилсан хөөрэлдэхэ аргатай болоhон ушар мүн лэ шухала байна, — гэжэ В. Брандт тэмдэглэбэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И.

Л. И. БРЕЖНЕВТЭЙ ХЭГДЭhЭН ХЭЛСЭЭНҮҮД ТУХАЙ В. БРАНДТЫН МЭДҮҮЛГЭ

Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэлгэ бүхы дэлхэй дээрэ ехэ hонирхол үүсхэв. Бонндо болоhон хөөрэлдөөнүүдэй үеэр ФРГ-гэй правительство бодото байдалда харша ойлгомжонуудые хүтэлбэри болгоо гэжэ хэншье hанаха ёhoгүй. Дүрбэн үдэрэй турша соо эндэ хэгдэhэн уулзалганууд саашанхи хэрэгүүдтэ үнэхөөрөө зорюулагдаhан байна. Л. И. Брежнев бидэ хоёрой хоорондын, хоёр гүрэнэй правительствануудай гэшүүдэй хоорондын хөөрэлдөөнүүд ехэ удха шанартай байгаа гэжэ В. Брандт мэдүүлбэ.

Л. И. Брежнев болон би Европодохи аюулгүй байдалай, харилсаа холбооной асуудалнуудые тон тодорхойгоор зүбшэлөөбди гэжэ канцлер үргэлжэлүүлэн хэлэбэ.

Аюулгүйе. сахилгын асуудалнуудаар ниитэ Европын зүблөө тон haяар зарлахые шухалада тоолодог байhанаа Советскэ Союз элирхэйлэн мэдүүлээ. Энэ зүблөө зарлалгые хойшо татаха гэhэн ямаршье хүсэлэн ФРГ-дэ, баруун тээхи тэрэнэй партнернуудта байхагүй гээд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарьта хэлээб гэжэ В. Брандт мэдүүлээ. Брандтын хэлэhэнэй ёhoop, даб дээрэхи бэлэдхэл hайнаар хэhэнэй үндэhөөр энэ зүблөөнэй амжалта хангаха шухала байна.

Тэрэшэлэн Түбэй Европодохи зэбсэгтэ хүсэнүүдые али али талаhaa хороохо асуудалнуудаар hанал бодолоо зүбшэлhэн байнабди гэжэ канцлер тэмдэглэбэ.

Хөөрэлдөөнүүдэй үеэр Баруун Берлинэй асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. Гэхэтэй хамта, нэгэдэхеэр, Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын мэдээжэ хэлсээе хоёр талын баримталдаг байhаниинь, анханhaa хойшо эли hэн гэжэ В. Брандт мэдүүлбэ.

Экономическа асуудалнууд совет түлөөлэгшэдтэй хэhэн хөөрэлдөөнүүдэй үедэ шухала үүргэ дүүргэв. Экономикын талаар удаан болзортой нягта харилсаа холбоо байгуулхые хоёр гүрэн шухалада тоолодог байна. hүүлэй үдэрнүүдтэ эндэ хэлэгдэhэн бүгэдэдэ hайн хүсэлэн байхаhaa гадна, мүн зүб зүйтэй ойлгомжын гэршэ мүн гээд тоолонобди гэбэ.

Л. И. Брежнев, тэрэниие үдэшэжэ ерэлсэhэн хүнүүд Бонндо байха үедөө hайн мэдэрэлээр нэбтэрэнхэй байгаа ха гээд, сэдьхэлээ ханаhанаа В. Брандт элирхэйлэн мэдүүлбэ.

Ядерна зэбсэг тараахагүй тухай договорто хамжан нэгэдэхэ гэhэн хуулиин проектые хуули hанамжалан дурадхадаг зургаануудай баталамжада манай правительство ойрын үдэрнүүдтэ дамжуулха байха гэжэ В. Брандт мэдээсээ.

Манай правительство бодото байдалые хараада абадаг политика сэхэ шууд баримталан ябуулжа үргэлжэлүүлхэ хараа бодолтой байна гэжэ В. Брандт түгэсхэл дотороо мэдүүлбэ.

ГЭС БАРИГДАНА

БЕЛГРАД. **«Чаплина» гэжэ гидроэлектростанци барилгада бэлэдхэлэй ажал дүүрэбэ. Энэ станци Требишница мүрэн дээрэ баригдажа байhан бүлэг барилгануудай эгээ томонь болоно. Энэ электростанциин барилга 1975 ондо дүүргэгдэхэ ёhотой. «Чаплинын» агрегадууд жэл бүри 800 миллион киловатт-час элшэ хүсэ үгэхэ юм.**

«Чаплина» — гидроэнергетическэ ехэ барилга. Тэрэнэй агрегадууд зайн гал үйлэдбэрилхэhээ гадна, хэрэглэhэн уhаяа зайн галай хүсэнэй хэрэггүй байха үедэ гадэргэнь сөөрэм руу бүлэжэ оруулдаг байха юм.

«Чаплина» электростанциин ашаглалгада ороходо, бусад олон асуудалнууд шиидхэгдэхэ болоно. Тэрэнэй аша туhaар республикын газар ажахы эрхилдэг районууд дүтэ тойрон байhан уhaap хангагдаха. (ТАСС).

hҮҮЛШЫНЬ ЗАМДА ҮДЭШЭБЭ

Советскэ Союзай Маршал И. С. Коневые хүдөөлүүлгэ

Сэрэгэй элитэ мэдээжэ ажал ябуулагша, бэлиг ехэтэй полководец, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, Советскэ Союзай Маршал Иван Степанович Коневые Москва майн 23-да hүүлшынь замда үдэшэбэ.

Совет Армиин М. В. Фрунзиин нэрэмжэтэ Түбэй байшангай Улаан тугта зал соо шаналал гашуудалай шэнжэтэй. Шаналал гашуудалай лентэнүүдээр бүригдэhэн сэрэгэй тугууд гунхуулагданхай. Наhа барагшын бэеын үнэhэн шарилтай урна үнгын сэсэгүүдээр бүрхөөгдэhэн үндэр тусхай табсан дээрэ табяатай. И. С. Коневой хара хүреэтэй портрет тэрэнэй урда табигданхай. Маршалай одон, Советскэ Союзай Геройн хоёр «Алтан одон», Ленинэй долоон ордер, бусад орденууд ба медальнууд атласаар бүригдэhэн пудуушха дээрэ табяатай байна. Чехословакиин Социалис Республикын Геройн одон, Монголой Арадай Республикын Геройн одон, социалис оронуудай, бусад гүрэнүүдэй орденууд, медальнууд эндэ бии.

Ленинэй партиин үнэн сэхэ хүбүүе, эрэлхэг зоригто сэрэгшые, бэлит ехэтэй полководецые хүндэлдэг байhанай hүүлшын ёholол хэхэеэ Москвагай ба ниислэлэй областиин ажалшад, Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой солдадууд, сержантнууд, прапорщигууд, офицернүүд, генералнууд, адмиралнууд ЦДСА-да ерэбэ.

ЧССР-эй Геройе, Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые эдэбхитэйгээр эмхидхэн байгуулалсагшые hүүлшынхеэ ёholон хүрдэлхэеэ национальна оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник В. Вало түрүүтэй Чехословакиин сэрэгэй делегаци ЦДСА-гай Улаан тугта зал руу орожо, КПЧ-гэй ЦК-гай, Чехословакиин сэрэгшэдэй үмэнэhөө, ЧССР-эй президент Л. Свободын үмэнэhөө, КПЧ-гэй Прагын городской комитедэй, городской, национальна комитедэй үмэнэhөө веногуудые табиба.

Советскэ Союзай Маршал И. С. Конев Монголой Арадай Республикын Геройн нэрэ зэргэдэ хүртэhэн. Суута совет полководецой гэрэлтэ hайхан дурасхаалые ёholон хүндэлхэеэ оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник Б. Цог түрүүтэй аха дүү Монголой сэрэгэй делегаци эндэ ерэбэ. Тэрэ МНРП-гай ЦК-гай, МНР-эй Арадай Ехэ Хуралай Президиумэй, Министрнүүдэй Соведэй үмэнэhөө, республикын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй үмэрэhөө веногуудые табяа. МНР-hээ СССР-тэхи посольствын үмэнэhөө элшэн сайд Н. Лувсанчултэм венок табиба.

НРБ-hээ СССР-тэхи посольствын үмэнэhөө элшэн сайд Д. Жулев мүн лэ венок табяа.

Арадай оборонын министрэй орлогшо вице-адмирал И. Добрев түрүүтэй НРБ-гэй сэрэгэй делегаци, национальна оборонын министрэй орлогшо генерал-лейтенант Г. Поппе түрүүтэй ГДР-эй сэрэгэй делегаци, зэбсэгтэ хүсэнүүдэй министрэй орлогшо генерал-полковник М. Николеску түрүүтэй СРР-эй сэрэгэй делегаци хүндэлэлэй харуулда зогсоно.

Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд: И. И. Якубовский, И. В. Капитонов, Л. В. Смирнов, А. А. Епишев, И. Х. Баграмян, К. С. Москаленко, Л. И. Греков, В. Ф. Промыслов, М. С. Смиртюков хүндэлэлэй харуулда зогсоно.

Шаналал гашуудалай аялга зэдэлнэ. Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд урна Совет Армиин Түбэй байшан соohoo гаргажа, катафалк дээрэ табина. Хүдөөлүүлгын ёholол Улаан талмай тээшэ дабшаба.

Союзуудай байшангай дэргэдэ Советскэ Союзай Маршал И. С. Коневой бэеын үнэhэн шарилтай урна катафалкhaa ехэ буугай лафет дээрэ табигдаба.

Улаан талмай. Москвагай олон мянган ажалшад эндэ ерээ. Шаналал гашуудалай лентэнүүдээр бүригдэнхэй сэрэгэй тугуудаа гунхуулhан сэрэгшэд зэлэ татан жагсана.

Совет Армиин, Далайн-Сэрэгэй Флодой маршалнууд, генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд трибунануудта гараба. КПСС-эй ЦК-гай гэшүүд, СССР-эй ба РСФСР-эй Верховно Соведүүдэй депутадууд, СССР-эй министрнүүд, гүрэнэй комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр, партиин, совет ба нииитын эмхинүүдэй түлөөлэгшэд, граждан болон Эсэгэ ороноо хамгаалгын дайнуудай ветеранууд эндэ байлсаба.

И. С. Коневые хүдөөлүүлгэдэ хабаадахаяа ерэhэн хариин гүрэнүүдэй сэрэгэй делегацинууд, хариин оронуудай посольствонуудай дэргэдэ байдаг далайн-сэрэгэй, агаарай-сэрэгэй атташенүүдэй сэрэгэйхид, хариин дипломадууд эндэ бии.

Хүдөөлүүлгын ёholол В. И. Ленинэй Мавзолейн урда захада тогтобо. И. С. Коневой бэеын үнэhэн шарилтай урна ехэ буугай лафедhээ буулгагдажа, тусхай табсан дээрэ табигдаба.

Нүхэд Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громыко, А. П. Кириленко, А. Н. Косыгин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, И. В. Капитонов, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор В. Э. Дымшиц, В. А. Кириллин, В. Н. Новиков, Л. В. Смирнов гэгшэд трибунада гараба. Хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ правительственна комиссиин гэшүүд эндэ байлсаа.

Шаналал гашуудалай митинг эхилбэ. КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй даалгабаряар хүдөөлүүлгэ эмхидхэхэ комиссиин түрүүлэгшэ, СССР-эй оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо, Советскэ Союзай Маршал И. И. Якубовский тус митинг нээбэ.

Социалис Эхэ орондоо, Совет гүрэнэй өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал бэхижүүлхэ хэрэгтэ хизаарлашагүй үнэн сэхээр алба хэлгэдэ бэеэ зорюулан үгэhэн хүн зайлашагүй хүрэдэг үхэлдэ дайрагдаа гэжэ тэрэ хэлээ.

Иван Степанович Коневой ажаябадал арадай дундаhaa урган гараhан, Коммунис партяар хүмүүжүүлэгдэhэн совет сэрэгэй элитэ ехэ начальнигуудай ажаябадалтай адли байна. Маршал Коневой полководецой ехэ бэлиг, эмхидхэхы мэргэжэл шадабари Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай үедэ илангаяа тодо хурсаар харагдаа hэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай илалта түгэсөөр дүүрэhэнэй hүүлээр тэрэ ороной өөрыгөө хамгаалха хүсэ шадал хүгжөөхэ, СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ туhа нэмэри хэhэн байна.

Эрэлхэг солдат, коммунист, совет бэлиг ехэтэй полководец, Эхэ оронойнгоо дүлэтэ патриот Иван Степанович Коневой гэрэлтэ hайхан дурасхаал бидэнэй зүрхэ сэдьхэлдэ, манай арадай, совет бүхы сэрэгшэдэй ухаан бодолдо хэтэдээ үлэхэл.

Удаань Советскэ Союзай Маршал К. С. Москаленко, КПСС-эй МГК-гай секретарь Л. И. Греков, «Знамя труда» гэжэ заводой фрезеровщик В. А. Гурин, ЧССР-эй национальна оборонын министрэй нэгэдэхи орлогшо генерал-полковник В. Вало үгэ хэлэхэдээ, Иван Степанович Коневой ажаябадал, ажал ябуулга тухай хөөрэн, тэрэнэй арюун дурасхаал зүрхэ сэдьхэлдэмнай хэтэдээ үлэхэ гэжэ мэдүүлбэд.

Шаналал гашуудалай митинг дүүрэбэ. Коммунис партиин, Совет правительствын хүтэлбэрилэгшэд И. С. Коневой бэеын үнэhэн шарилтай урна дүмүүхэнээр үргэжэ, Кремлиин хана тээшэ ошобо. Артиллериин салюдай нээрээн доро урна ханада түнхигдэhэн нүхэ руу хэжэ, мрамороор хабхаглан бүглэбэ. Тэрээн дээрэ иигэжэ hиилэгдэн бэшээтэй:

Иван Степанович
КОНЕВ

28 XII 18—97 | 21 V 19—73

Шаналал гашуудалай марш зэдэлнэ. Тэрэ Советскэ Союзай гимнын аялгаар hэлгэгдэнэ. Советскэ Союзай Маршал Иван Степанович Коневые хүндэлдэг байhанай hүүлшын ёholол хэжэ, Совет Армиин сэрэгшэд жэгдэ алхасаар Мавзолейн урдуур үнгэрнэ.

(ТАСС).

„Буряад үнэндэ" бэшэhэнэй hүүлээр

„Хооhон үгэнүүд, хуурай hубагууд"

Иимэ гаршагтай корреспонденци манай газетын апрелиин 17-ной номерто толилогдоhон юм. Загарайн аймагай колхоз болон совхозууд газар таряалан hайжаруулха габшагай хоёр hарые муу бэлэдхэлтэйгээр эхилээд, шухала удха шанартай энэ хүдэлмэри эндэ унжагайруулагдана. Таряалан, сабшалан уhалдаг hубаг, ханаабууд удаан саг соо, муугаар заhабарилагдана, гүрэнhөө абтаhан минеральна үтэгжүүлгэ муугаар хадагалагдажа, ашаг урэ багатайгаар хэрэглэгдэнэ гэжэ тэрэ корреспонденци соо шүүмжэлэгдэhэн байгаа.

Тус асуудалаар хэмжээ абахын тула КПСС-эй Загарайн райкомдо редакци хандаhан байна. Партиин райкомой нэгэдэхи секретарь нүхэр Санжимитыпов Д. С. hаяхан иигэжэ мэдээсэбэ:

«Газетэдэ толилогдоhон корреспонденци аймагай колхоз, совхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй зүблөөн дээрэ зүбшэгдэhэн байна. Тиигэжэ газар таряалангай урэжэл hайжаруулха габшагай хоёр hара соо хэгдэхээр хараалагдаhан бүхы хүдэлмэри түргэдхэхэ талаар зохихо хэмжээн абтаа hэн. Байгша оной майн 10-най байдалаар аймагай ажахынуудта сабшалангай, таряалангай 8991 гектар газар уhалагдаад байба. Газарай урэжэл hайжаруулха, уhалха хүдэлмэри «Гигант» колхоздо илангаяа hайнаар ябуулагдана. Тэндэ лугомелиоративна отряд эмхидхэгдээд, ехэ хэмжээнэй ажал бүтээгээ. Бүлүүр станцинуудынь булта хүдэлгэгдөө.

Аймагай Онохойн ба Эрхирэгэй совхозуудта сабшалангай, таряалангай, бэлшээриин газар уhалха, минеральна үтэгжүүлгэ оруулха хүдэлмэри урдынхиhaa hайжаруулагдажа, түсэбөөр хараалагдаhан бүхы ажалынь дүүргэгдэхэ дүтэлбэ.

Колхоз болон совхозуудай сабшалан, таряалан дээрэ энэ хабартаа 46906 тонно наг шэбхэ гаргагдаhан байна. Юhэдэхи табан жэлэй шиидхэхы ондо ороohо таряанай, тэжээлэй ургамалнуудай баян ургаса хуряахаар зоригжоhон аймагай механизаторнууд хабарай тарилгые хаhа сагтань эхилээд, мүнөө муу бэшээр үнгэргэжэ байна. Тэдэнэр абаhан уялгаяа амжалтатай дүүргэхын түлөө шармайн оролдоно».

ШРИ ЛАНКА РЕСПУБЛИКЫН БАЯЛИГУУД

Кокос hамартай пальма — ороной шухала баялигуудай нэгэн. Тэрэниие «ажабайдалай модон» гэжэ нэрлэдэг. Энэ пальма олтирогто ажаhуугшадые эдеэлүүлдэг, ундалуулдаг. Таряашад ургаhан hамарайнгаа зарим хубиие фабрикада тушаадаг.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: фабрика ошожо ябаhан эхэнэр.

Үнэтэ шулуун hая болотор үмсын баяшуулай гарта байhан. Мүнөө эндэ гүрэнэй корпораци байгуулагданхай

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: үнэтэ шулуу мүлигшэ.

ТАСС-ай фотохронико.

МАНДА ЕРЭЖЭ ОРЫТ!

„МИНИИ БАГША, ХҮНДЭТЭ БАГШАМНИ...“

Сэхыень хэлэхэдэ, Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ баг шанарай институт эрдэм шэнжэлгын томохон түб болонхой. Зүүн Сибирьтэ, Алас-Дурна зүгтэ багшанарые бэлдэдэг ехэ һургуулинуудай нэгэн болоһон гэжэ хэлсэдэг.

Мүнөө жэлдэ манай институтда дүрбэн мянга гаран студент һурана. Тэдэнэй 2400-иинь очноор һуралсана. Манай институдай 22 кафедрада 250 гаран багша хүдэлдэг. Тэрэ тоодо эрдэмэй найман доктор, профессорнүүд, эрдэмэй 90 кандидат, доцентнэр тоологдоно.

Дүшэн нэгэн жэлэй туршада Банзаровай нэрэмжэтэ пединститут арбан нэгэн мянгаһаа дээшэ багшанарые бэлдэжэ гаргаа юм. Манай институдые дүүргэһэн хүнүүдые имагтал Буряадай республикада бэшэ, харин Зүүн Сибириин бусад нютагуудта, ороноймнай олон хотонуудта ушархат.

Манай институт дүүргэһэн олон хүн засаг түрын орден хайрада хүртэдэг. Олон хүн РСФСР-эй, Буряадай АССР-эй һургуулиин габьяата багшын, соёлой, эрдэмэй габьяата ажал ябуулагшын, гэгээрэлэй отличнигуудай нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Зарим нүхэд эрдэмэй докторнууд, профессорнүүд болотороо ургаа. Мүн уран зохёолшодшье, партийна, совет, комсомолой хүдэлмэрилэгшэдшье байха.

Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ институтда шэнжэлгын ехэ хүдэлмэри хэгдэдэг. «Шэнжэлэлгын тэмдэглэлнүүд» («Учёные записки»), элдэб согсолборинууд соо эрдэмтэ багшанарaймнай статьянууд, зохёолнууд хэблэгдэдэг. Олон номтой гү, али учебнигүүдэй авторнууд болоһон нүхэдшье байха. һуралсалай туһаламжануудые, программануудые зохёолсодог тухайнь хэлэлтэшьегүй.

Манай институтда хүдэлдэг эрдэмтэд имагтал арадай гэгээрэлэй асуудал шэнжэлдэг бэшэ юм. Тэдэнэй хүсөөр арадай ажахыдашье хабаатай асуудал шэнжэлэгдэдэг. Республикын байгаалиин нөөсэ, түмэр зүйлэй нимгэн хальһанай байгуулга болон бусадшье өрөө асуудал шэнжэлэгдэдэг.

Институдай материальна үндэһэн жэл бүри һайжардаг. 632 хүнэй байрлахаар хамтын байра бүтэнхэй. Институдай ехэ байшан баригдажа байна. 830 хүнэй һууритай хамтын шэнэ байра, столово баригдахаар түхеэрэгдэжэ байна. Физико-математикын, биолого-химиин факультедүүд мүнөө үеын эрилтэдэ харюусамаар түхеэрэлгэтэй юм.

Манай институт арба нэгэн ондоо мэргэжэлтэй багшанарые мүнөө бэлдэдэг болонхой. Ород хэлээр ба литератураар, буряад хэлээр ба литератураар, физикээр, математикаар, биологёор ба химеэр, англи, немец, хэлэнүүдээр, физическэ хүмүүжүүлгээр мэргэжэлтэд бэлдэгдэнэ. 1972—1973 онуудай һуралсалай жэлһээ эхилжэ, физико-математикын факультедэй дэргэдэ ажалай болон черчениин багшанарые бэлдэдэг шэнэ таһаг нээгдээ юм.

Олонхи студентнэр дуратайгаар һурадаг, бэрхэ багшанар болохо гэжэ оролдодог, институдайнгаа ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададаг. Олониинь эрдэм шэнжэлгын хүдэлмэридэ хабаададаг, спортоор, искусствын асуудалаар һонирхожо, өөһэдынгөө шадабари дээшэлүүлдэг.

Мүнөө жэлдэ арбадахиие дүүргэхэеэ гү, али ажаллажа байгшад дээдэ һургуулида абалгын шэнэ дүримөөр һонирхоно аабза. Бэрхээр һурадаг байһан нүхэд, багшын мэргэжэлдэ дуратай бол, шэнэ дүримһөө айха ёһогүй. Шэнэ дүримэй ёһоор, али нэгэ предмет **шэлэһэн мэргэжэлдэнь хабаатай гү, али үгы гү** гэжэ илгагдахаяа болёо. Тиимэһээ институтда оролгын шалгалта барихадаа, абаһан бүхы сэгнэлтэнүүдэй «шэгнүүр» хүндэ болоно ха юм. Тиихэдээ шалгалтын шанаршье һайжарха.

һургуули дүүргэхэдээ, медаль абагшад, мүн техникум, училищи эрхимээр дүүргэгшэд шэлэһэн мэргэжэлдэнь хабаатай предмедээр урдань аман ба бэшэмэл шалгалта тушаадаг байгаа. Харин мүнөө али нэгыень тушааха болоно. Тэрэл нэгэ шалгалтаяа эрхимээр тушаабал, институдта орохо эрхэтэй болохо.

Юрэдөөл, багшын мэргэжэлтэй болохо дуратай залуушуулай урда үүдэеэ ехээр сэлихэбди. Хүүгэдтэ дуратайл һаа, манда ерэжэ орогты. Ургажа ябаһан эдир үетэниие һайнаар һургаад, хүмүүжүүлээд байхадатнай, тэрэтнай таанар тухай иигэжэ омогорхон хэлэхэл:

— Минии багша! Хүндэтэ багшамни...

Эдэ үгэнүүд наһанайтнай өгэөл ехэ сэгнэлтэ болохол!

М. МАНГАДАЕВ,
БГПИ-гэй һуралсалай талаар проректор.

ИИСЭНГЭДЭ—„БУДАМШУУ“

«һалар клубтамнай «Будамшуу» табигдахань» гэжэ уран гараар урматай гоёор бэшэгдэһэн соносхол Иисэнгын эгээл эли зоной суглардаг, субадаг газарта үлгэгдэшэбэ. Хүгшэн залуугүй хүхилдэбэд. «Зай, одоошье залуушуулнай нютагайнгаа урданай суу һэргээхэнь хаяа» гэһэн хөөрэлдөөн энэ соносхолһоо уламжалан, гэртэ, газаагуур тараба.

Нютагай суу... Арба һайса гаран жэлэй саана Яруунын аймагай колхоз, совхозуудай уран бэлигтэйшүүлэй харалга дээрэ Иисэнгын ба Эгэтын-адагайхид түрүү һуури анамана буляалдадаг бэлэй.

«Дамбии-Дугмай, Дымчиков Цыдыб ерээ гү? — гэжэ «шэнэһэнэй оёоройхид» һонирхохо.— «Дууша Полина, Самбуу Володя хаанаб?» — гэжэ харюудань эгэтынхид асууха. Юрэдөөл, али нэгээ урдаа оруулхагүйн түлөө ёһотойл бэлдэлгэ хэгдэдэг, бэлиг шадабаряа бүхы талаһаань харуулхын түлөө оролдодог үе бэлэй.

Теэд тэрэ сагһаа хойшо эдэ хоёрой һураг суугай юундэ, яагаад, ямар шалтагаанһаа буурашаһыень шэнжэлхэ һэдэлгэ урдаа табинагүйбди. Баясамаар ушар юуб гэбэл, Иисэнгэдэ ёһотойл һайхан хэрэг һэргээгдэбэ бшуу.

...Майн 18-най үдэшэ. Үбгэд, хүгшэд, залуу үетэн соёлой байшан тээшэ субабад. һайндэрэйхеэр хубсаланхайнууд, омог дорюунууд, хүхюу зугаатайнууд. Эртээр ерэгшэд һууритай, хойнтогшод хүл дээрээ зогсохо баатай болобо. Харин бүри урагшагүйдэһэн зариман уруу дуруу гэртээ бусаба, зоной хүл доогуур шургажа шадангүй үлэһэн багашууд сонхын саана жагсаба.

Хүшэгэ һэхэгдэжэ, зүжэгшье эхилшэлэй. Харагшадай һонирхол элдэб янзаар гарадаг. Жэшээлбэл, аляаһанай һиинахые соносомо шэмээгүй байдал, аадарлаһан альга ташалган, пашаганаса энеэлдээн, мүн баһа — шэбэнэлдээн... Эдэ бүгэдэ хуу байгаа.

Будамшууе зүжэг табигшадай нэгэн — багша Баяр Батуев яһала һайнаар наадаа. Совхозой электрик Суранза Чимитдоржиев ламын роль гүйсэдхэжэ, хүн зониие хүхсэгээ.

— Харан гэһээмнай, Суранза бэеэрээ лама болошоод, нюдээ мухарюулжа, уралаа һанжагануулжа, эрхи татасагаан һуубал, хүйхэршни,— гэжэ совхозой хүдэлмэришэн Даша-Нима Тарбаев хөөрэнэ.— Тиихэдэ Пяглай — Сэсэгма Раднаевае хаража, эльгээ эгшэтэрээ энеэлдээбди. Нялтаганаха, сухалдахашье гээшэнь түрбэлгүй. Сэсэгма Эрхытуевна одоо абаашатайханаар, оншыень олохоложо наадаа даа...

Биологиин багша Цырендоржо Жамсуевай үгытэй ядуу Найдан үбгэн болошоод, һангирхай һарьмай дэгэлээ һаршаганууллан, һалганаһан бүдэхир хоолойгоор һүл-һал дуугарһаар сценэ дээрэ гаража ерэхэдэнь:

— Ай, хөөрхы,— гэжэ зал соохоо хэнэйшьеб һанаа зобонгёор шэбэнэжэрхихэнь дуулдаа һэн.

Багшанар Б. Дашиев, И. Лобсанов, Б. Аюров, слесарь Д. Раднаев, гагнууршан Р-Н. Цыбенов болон бусад зүжэгэй геройнууд болоо.

Зоотехник Цыренжаб Дуганов, рабочкомой түрүүлэгшэ Андрей Будаев гэгшэд уран гоё шэмэглэл хээ. Тиихэдэ нютагай дунда һургуулиин түүхын багша Илья Базарович Лобсанов илангаяа ехэ габьяатай. Энэ нүхэрнай «Будамшууе» найруулан табяа бшуу.

— Дутуу дунданууд, мүлихэ заһаха юумэн үшөөл бии бэзэ. Яахаб теэд, шадабари гээшэмнай һарбагад гээд лэ абтадаггүй ха юм даа. Түрүүшынгээ амжалтаар толгойгоо эрьенгүй, үшөөл нэтэрүүгээр, үшөөл оролдосотойгоор бэлиг шадабарияа хурсадхахыетнай, бидэ бүгэдэнөө шэнэ-шэнэ зүжэгүүдые табижа баясуулхыетнай хүсэнэб,— гэжэ совхозой парткомой секретарь Владимир Ешеевич Самбуев артистнартаа хандан хэлэбэ.

Түрүүшын алхам хэгдэбэ гээшэ. Энэ тон һайшаамаар ушар гэжэ дахин дабтая. Хэзээ нэгэтэ (магад ойрыншье сагта) Иисэнгэдэ арадай театр нээгдэбэ гэһэн һониной дуулдабал, гайхахашьегүй ёһотойбди.

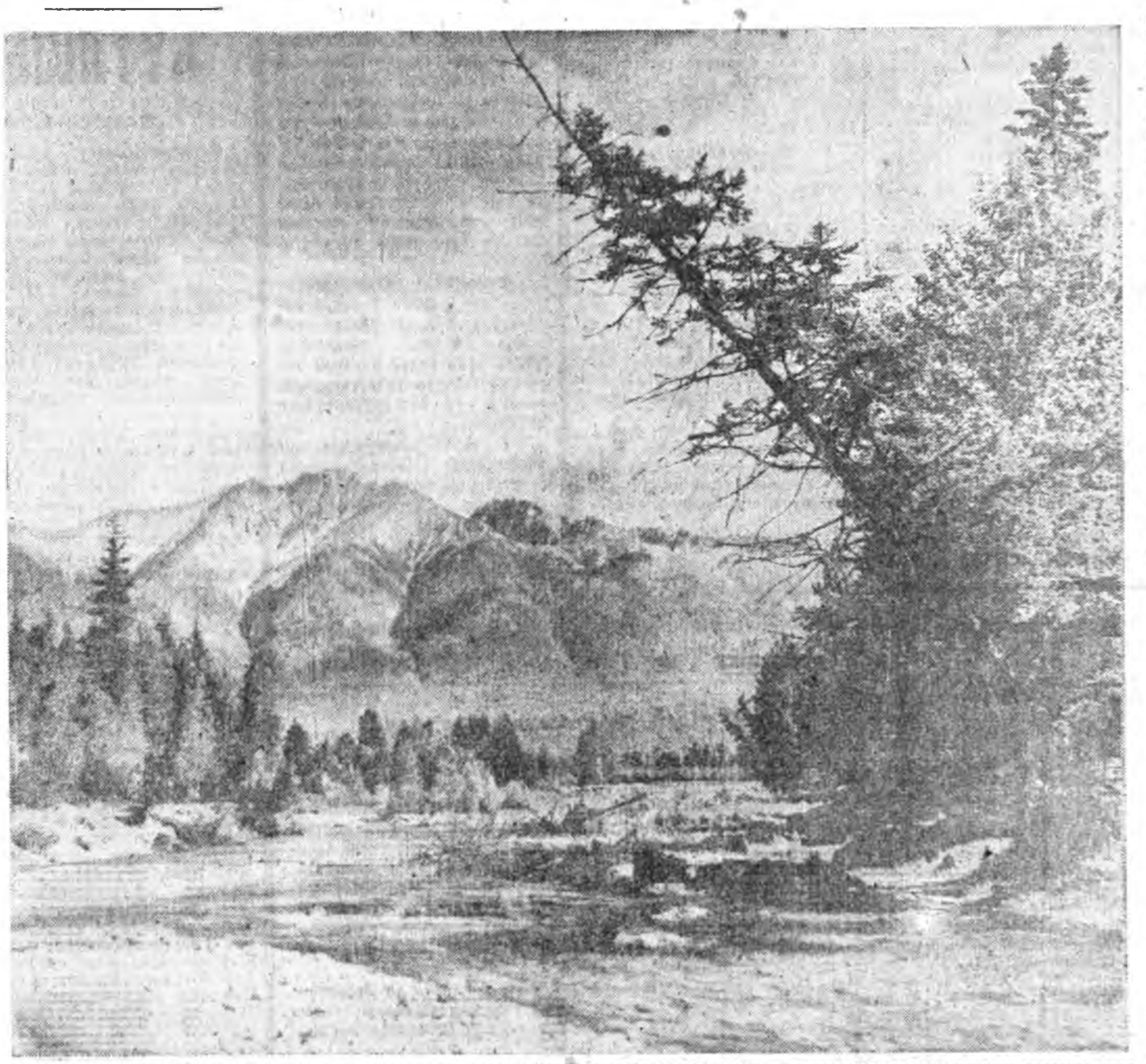
...Арба һайса гаран жэлэй саана Иисэнгэ, Эгэтын-адагайхид аймагай харалга дээрэ тэн тэрээ «туласалдадаг» һэн. Тэрэ үеын эдэбхитэд Жигмитова Мария, Жамсуев Даша-Нима, Жамбалова һамажаб, Цыжипов Дамба, Почёткина Полина, Содномдоржиев Владимир болон бусад нүхэд, «наһаяа эдижэ, нарбаяа сайгаа» бэшэт, хамсыгаа шамажа, һахалаа мушхажа ерээд лэ, нойрмогто абтаһан «залуугайнгаа дурлалые» сэлмээгыт. Абьяастай бэрхээр ажаллахынгаа хажуугаар, аятай зохидоор амарха, уран бэлигээрээ холо ойрынгоо нүхэдые баясуулха, сэдьхэл бодолоо һайн һайхан юумээр шэмэглэжэ, баяжуулжа ябаха гээшэ мүнөө үе сагаймнай ёһотойл эрилтэ ха юм.

Харин тиихэдэ Иисэнгынгээ үетэнэй үүсхэлдэ ямар харюу үгэхыень Эгэтын-адагайхидһаа хүлеэе.

С. ЦЫРЕНДОРЖИЕВ.

САГАЙ УЛАРИЛАЙ ШЭНЖЭЛЭЛ

ҮНГЭРҺЭН АРБАН ХОНОГТО

Хабарай наранай халуун элшэдэ хадын саһан хайлажа, хурдан түргэн горхонууд харьялан урдажа эхилбэ.
В. ВОЛОГОДСКЫН фото.

Байгша оной май һарын хоёрдохи арбан хоногто республика доторнай сагай уларил тогтуурингүй — нэгэ хүйтэржэ, нэгэ дулаарджа байгаа. Тиин дунда зэргээр арбан хоногой туршада 4—9 градус дулаан болоо гэхэ гү, али энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхитэй сасуулжа үзэхэдэ, түбэй аймагуудта нормо соогоо, баруун-урда аймагуудта 1—3 градусаар бага, зүүн-хойто аймагуудта 1—3 градусаар нормоһоо дээшээ болоһон байна.

Майн хорёодоор республика дотор яһала дулаан болоо. Гэбэшье үнгэрэгшэ жэлэйхиһээ хэдэн градусаар доошоо болоһон жэшээтэй.

Арбан хоногой эхиндэ үдэртөө Байгал шадарай аймагуудта 17—21, бусад нютагуудта 25—29 градус дулаан болобошье, зарим газарта һүниндөө 5—9, баруун-урда аймагуудта 10—13 градус хүрэтэр хүйтэржэ, сабшалан, бэлшээриин ногооной ургасада горитойхон һаад ушаруулба.

Үнгэрһэн үе соо республикын нютаг бүхэндэ секундын 15—20 метр хүсэтэй хуурай һалхин үлеэжэ, газарай шииг нойто хатаагаа. Арбан хоногой эхиндэ газарай хүрьһэн 40—60 процент шииг нойтотой байбал, һүүлшын 4—6 хоногой туршада газарай шииг нойтон 30 процентдэ ороһон байна. Мүн үнгэрһэн энэ үе соо хура бороон багаар оробо. Түнхэндэ — 9—12, Прибайкалиин аймагта 5—7 миллиметр шииг нойтон ороһон. Тиихэдэ Улаан-Үдын, Сэлэнгын, З... дын, Бэшүүрэй аймагуу... дуһалшье бороон оробо... Бусад аймагуудта 1—3 м... лиметр шииг нойтон оро... байна.

Республикын ехэнхи ай... гуудай газарай хүрь... 51—100 сантиметр хүрэ... үнгэрһэн үе соо гэдэбэ. Б... руун-урда аймагуудта 31-... 40, хойто аймагуудта 21—... сантиметр газарай хүрь... гэдээ. Газарай хүрьһэн ... сантиметр гүнзэгыдэ 10—... градус дулаан болоһон бай... ба.

Республикын олонхи ай... гууд хабарайнтаа тари... дүүргэнтэбэ. Үнгэрһэн үе... республикын ажахынууд ... зараа хахалжа, наг шэб... гаргаһан, уһалһан бай... Майн 15-һаа хартаабха, ... ра таряанай оройн тари... хэгдэжэ эхилэнхэй.

Олон ... сабшалан ... ногооно ... түлэг ... даа оробо ... рим нютагуу... та 2—6 сантиметр ного... үнгэрһэн үе соо ургаба. Т... хэдэ үхэр нюдэн, мойһон, ... һан, уляангир болон бус... һөөг бургааһануудай түрү... шын набшаһан бултай... Мүн эртэ таригдаһан гор... шэниисэ бултайжа, ногоо... харагдажа захалаа.

Майн 24-һөө 28 боло... бага зэргэ үүлэтэй байха, ... рим нютагуудта хура бор... орохоор хараалагдана. Б... руун-хойто зүгһөө секунд... 7—12 метрэй хүсэтэй ... һалхилха. Һүниндөө нэгэ г... дус хүйтэнһөө 4 градус ... рэтэр дулаарха. хюруу уна... Үдэртөө 10—15, майн 2... 28-най үдэрнүүдтэ 20—... градус дулаан болохоор ... леэгдэнэ.

Л. ГОНЧАРОВА,
инженер-агрометеоролог.

ТЕЛЕФОН • ТЕЛЕГРАФ • ХИЛЫН ГААНАҺАА • РАДИО

ПАРИЖ

ФКП-гэй ветеранда совет орден барюулагдаба

ТАСС

Францийн ба уласхоорондын коммунис хүдэлөөнэй ветеран Франсуа Бийуугай нэрэ Францийн коммунистнуудай, демократическа, түрүү үзэлтэй олониитын хэдэн үетэндэ һайн мэдээжэ. Уласхоорондын революционно хүдэлөөндэ, манай оронуудай арадуудай хоорондохи хани барисаа, эб найрамдал бэхижүүлхэ хэрэгтэ ехэ габьяатай байһанайнь түлөө, түрэһөөр 70 наһатай болоһонтойнь дашарамдуулан, Ф. Бийуе Арадуудай хани барисаанай орденоор СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй шагнаһан тухай мэдээсэл эндэ урма баяртайгаар угтагдаа. Энэ мэдээсэлые «Юманите» газетэ нэгэдэхи хуудаһандаа толилбо.

«Намда иимэ үндэр шагнал хайра барюулһандань золтойб» гэжэ ФКП-гэй ЦК-гай гэшүүн Франсуа Бийу мэдүүлээ. Францийн бүхы Коммунис партиин эдэбхитэй ажал ябуулгые совет арадай, КПСС-эй үндэрөөр сэгнэһыень энэ орден нэн түрүүн гэршэлнэ.

ЛЕНИНСКЭ ГАДААДЫН ПОЛИТИКЫН ИЛАЛТА

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэһэн тухай дэлхэйн газетэ, журналнууд үргэнөөр бэшэнэ. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлсээнүүдые хэхэеэ ФРГ-дэ ерэлгэ, тэрэнэй хэһэн аша үрэ ехэтэй хөөрэлдөөнүүд шухала удха шанартай политическэ хэрэг, хоёр гүрэнэй хоорондохи харилсаа хүгжөөхэһөө гадна, мүн Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ уласхоорондын байдал үндэһөөрнь һайжаруулха хэрэгтэ сэгнэшэгүй туһа хүргэхэ гэжэ бүхы түбинүүдтэхи оронуудай газетэнүүд, радио, телевидени, гүрэнэй ба политическэ ажал ябуулагшад сэгнэнэ.

КПСС-эй XXIV съездын һайшааһан эб найрамдалай программые Советскэ Союзай Коммунис партиин, тэрэнэй ленинскэ Центральна Комитедэй шууд бэелүүлжэ байһыень Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ерэлгын дүнгүүд гэршэлнэ гэжэ статьянууд, шэнжэлэлнүүд, корреспонденцинүүд дотор тэмдэглэгдэнэ.

Баруун Германиин телевиденеэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын, Бонндо баталагдаһан хамтын мэдүүлгын текстнүүдые Баруун Германиин хэблэл тунхаглаба. Л. И. Брежневэй ФРГ-дэ ерэлгэ, федеральна канцлер В. Брандттай тэрэнэй хэһэн хөөрэлдөөнүүд хоёр гүрэнэй харилсаа холбоое саашадань үргэдхэхэ арга олгоо гэжэ газетэнүүд бэшэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэһэн тухай материалнуудые ГДР-эй бүхы газетэнүүд түрүүшынгээ хуудаһануудта толилбо.

Л. И. Брежневэй хани ёһоной уулзалга хэхэеэ ФРГ-дэ ерэлгын дүнгүүдые Прагын газетэнүүд үргэнөөр толилходоо, эдэниие Чехословакиин бүхы арад ехэтэ һайшаана гээд тэмдэглэнэ.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, ФРГ-гэй канцлер В. Брандтын хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүд «һайн хүсэл бодолтой, амгалан тайбанаар ажаһууха эрмэлзэлтэй байһанай гэршэ болоно» гээд Польшын «Жиче Варшавы» газетэ бэшэнэ.

«Эдэ уулзалгануудай түүхэтэ удха шанартай байһыень хэлсээнүүдые хэхэеэ Л. И. Брежневэй Бонндо ерэлгын дүнгүүд элирхэйлэн гэршэлнэ», — гээд Монголой «Үнэн» газетэ «Ленинскэ гадаадын политикын илалта» гэжэ гаршагтай шэнжэлэл соогоо бэшэнэ.

Баруун Германиин телевиденеэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын текстые Венгриин газетэнүүд тунхаглахадаа, «СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаа хүгжөөлгэ Европодохи түгшүүрилые үндэһөөрнь һуларуулхаһаа гадна, зүүн ба баруун гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаа холбоо һайжаруулха байха» гэһэн үгэнүүдые онсолон тэмдэглэнэ.

Баруун Германиин телевиденеэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгые Индиин информационно агентствэнүүд дамжуулхадаа, Европодо амгалан ёһоор зэргэ оршохо, шахардуу байдал саашадань һуларуулха политика бэхижүүлхые уряалһан үгэнүүдые онсолон тэмдэглэнэ.

«КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин албанай хэрэгээр ФРГ-дэ ерэлгэ түүхэтэ удха шанартай» гэжэ Финляндиин «Суоменмаа» газетэ түрүү бэшэг соогоо бэшэнэ.

Л. И. Брежневэй хани ёһоной уулзалга хэхэеэ ФРГ-дэ ерэлгын һайн үрэ дүнгүүдтэй байһан тухайда Парижай газетэнүүд үргэнөөр бэшэнэ.

Баруун Германиин телевиденеэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгын дүүрэн текст «Нью-Йорк таймс» тунхаглаа. «Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ Советскэ Союзай, Баруун Германиин хүтэлбэрилэгшэдэй хөөрэлдөөнүүдэй түүхэтэ удха шанарые элирхэйлээ», — гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

(ТАСС).

ВАРШАВА

Эрдэмтэдэй хуралдаан

ТАСС

Дүшөөд онуудай үеэр Түбэй ба Зүүн-Урда Европын оронуудтахи ниитэ-политическэ, экономическа, соёлой хубилалтануудта Агууехэ Октябриин социалис революциин нүлөөн — эрдэмтэдэй Варшавада нээгдэһэн уласхоорондын хуралдаанай темэ иимэ. Польшын, Советскэ Союзай, Болгариин, Чехословакиин, ГДР-эй, Румыниин, Венгриин түүхэшэд тэрэнэй хүдэлмэридэ хабаадана.

БОНН

Эб найрамдалай замаар

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй ФРГ-гэй гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадтай Бонндо хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые правительствада ородог партинууд — СДПГ, СВДП һайшаана.

СДПГ-гэй Президиумэй заседани тухай коммюнике СДПГ-гэй хэблэлэй албан тунхаглаба. Тодорхойлон хэлэбэл, «ФРГ-гэй ба СССР-эй хоорондо Москвада баталагдаһан договорто хабаатай хэрэгүүд энэ договорой баталагдаһанһаа хойшо үнгэрһэн гурбан жэлэй турша соо бодото дээрээ бэелжэ байна,— гэжэ тэрээн доторнь хэлэгдэнэ. — Канцлер Вилли Брандтын толгойлдог Федеральна правительствын бэелүүлдэг политикын түгшүүрил һуларуулха ба эб найрамдал хангаха политикын зүб байһые энэ үшөө дахин гэршэлээ...»

КАБУЛ

ХАНИ БАРИСААНАЙ ЗАНШАЛТА ПОЛИТИКА

ТАСС

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын албанай хэрэгээр Афганистанда ерэлгэдэ афган олониитэ, хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын хүршэ ёһоной уулзалга хэхэеэ ерэһэн ушарые Афганистанай правительство һайшаана гээд Афганистанай Министрнүүдэй кабинедэй ээлжээтэ заседани дээрэ абтаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ. Энэнь «Кабул таймс» газетэдэ тунхаглагдаһан байна. Н. В. Подгорнын албанай хэрэгээр ерэлгэ хани барисаата, хүршэ хоёр ороной заншалта политикын хубиһь болоно гэжэ правительствын заседани дээрэ тэмдэглэгдэе. Совет, афган хүтэлбэрилэгшэдэй уулзалганууд, хөөрэлдөөнүүд хоёр талын харилсаанай асуудалнуудаар, мүн уласхоорондын асуудалнуудаар һанамжаяа хэлсэхэ үндэһэ һуури табина гээд мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

Афганистанай экономикые хүгжөөлгэдэ Советскэ Союзай үзүүлһэн туһаламжа ехэ үүргэтэй гэжэ «Кабул таймс» газетэ бэшэнэ. Тодорхойлон хэлэбэл, Советскэ Союзай техническэ, экономическа туһаламжа, дэмжэлгын ашаар уһалууриин түхеэрэлгэнүүдые бариха, заһабарилха хэрэгтэ Афганистан ехэ амжалтануудые туйлаа.

Совет мэргэжэлтэдэй хабаадалгатайгаар азотно үтэгжэлгэнүүдые үйлэдбэрилхэ заводой Мазари-Шерифтэ дүтэхэнэ баригдажа байһан ушар Афганистанай экономикодо туйлай ехэ удха шанартай байһыень сэгнэмээр гэжэ «Хивад» газетэ тэмдэглэнэ.

Н. В. Подгорнын хүршэ ёһоной уулзалта хэхэеэ ерэһэниинь эдэ хоёр гүрэнэй хоорондохи хани барисаата харилсаа үргэдхэлгэдэ шухала шэнэ алхам болохо гэжэ «Анис» газетэ бэшэнэ.

ВАРШАВА

Л. И. Брежневэй ПНР-тэ ерэһэн тухай ном

ТАСС

«Хани ёһоор айлшалан ерэлгэ» — КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй ПОРП-ын ЦК-гай, ПНР-эй Гүрэнэй Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй уряалаар майн 11—12-то Польшодо ерэһэн тухай хөөрэһэн ном иимэ гаршагтай.

Варшавын «Интерпресс» гэжэ хэблэлэйород, польшо хэлэн дээрэ барлан гаргаһан энэ ном соо Л. И. Брежневэй Польшодо ерэһэн тухай репортаж, үргэн олониитын һанамжанууд оронхой.

БОНН

ГПК-гэй ПРЕЗИДИУМЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй албанай хэрэгээр Бонндо ерэлгэ түүхэтэ удха шанартай хэрэг болоно гэжэ Германиин Коммунис парти тоолоно. Энэнь ФРГ-гэй ажалшадай аша туһада харюусаха байха гээд Президиумэй эндэ тунхаглагдаһан мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

СССР-эй ба ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае саашадань хүгжөөхын тула коммунистнууд шармайн оролдохо гээд мэдүүлгэ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ПАРИЖ

Париж шадар болоһон уулзалга

ТАСС

Урда Вьетнамай хоёр талын хоорондохи зүбшэлэлгын хөөрэлдөөнүүдэй ээлжээтэ уулзалга Париж шадарай Сель-Сен-Клу гэжэ хотодо майн 22-то болобо.

Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациие толгойлогшо Нгуен Ван Хиеу уулзалгын урда тээ иигэжэ мэдүүлбэ: «Урда Вьетнамдахи байдал гуримшуулха тухай урда тэһэнь Сель-Сен-Клуда Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын оруулһан дурадхалда нүгөө тала харюусаха ёһотой. Һүүлэй үедэ «улам бүри ээрхэг түримхэй» болојо байһан сайгон захиргаанай хараа бодолые Нгуен Ван Хиеу эрид буруушааба.

КАИР

В. Шеель Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу байдал тухай

ТАСС

Дүтын Зүүн зүгтэхи шахардуу шанга байдалые амгалан ёһоор шиидхэхын түлөө манай орон тэмсэнэ гэжэ ФРГ-гэй гадаадын хэрэгүүдэй министр В. Шеель мэдүүлээ. Египедэй Араб Республикын гадаадын хэрэгүүдэй министр Мухаммед Хасан Эс-Зайядай тэрэнэй хүндэлэлдэ эмхидхэһэн обед дээрэ В. Шеель иигэжэ хэлэбэ: «ООН-ой Аюулгүйн Соведэй 1967 оной ноябриин 22-ой тогтоолые бүрин дэмжэлгэ, тэрэ хёмороо шиидхэхэ үндэһэ һуури болоно».

«Египедэй ба Баруун Германиин али бүхы харилсаа холбоо үргэдхэхөөр ФРГ-гэй правительство оролдожо байна»,— гээд В. Шеель мэдүүлээ.

ЖЕНЕВЭ

Ээлжээтэ уулзалга

ТАСС

Стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай хөөрэлдөөнүүдтэ хабаададаг совет, американ делегацинуудай ээлжээтэ уулзалга эндэ болобо.

ПРАВДА БУРЯТИ...

Нэгэдэхи хуудаһан... «Хабарай тарилгада — ... нар ба эршэ» — хаб... тарилгын ябаса тухай м... риалнуудай суглуулбари. ... таг нютагай һонин. ТАСС... шухала мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһан... «Хүдөөгэй коммунистнууд... ажал хэрэгүүд» — А. ... ковиковой статья. «Түг... лэй хэшээлнүүдһээ абта... мэдээсэлнүүд» — А. Г... горьевой корреспонд... Ужам дэлгэр орон дотор...

Гурбадахи хуудаһан... «Нютагай Соведүүдэй ... галтые уттуулан». «Бай... лай эрьеын дуунай ... нууд» — «Правда» газе... һээ абтаһан статья. Редак... да ерэһэн бэшэгүүд... Юртэмсэ дэлхэйн һонин...

Дүрбэдэхи хуудаһан... «Сэлэнгэ мүрэн. 1973 о... хабар» — Н. Ивановой ... тоочерк. Элдэб һонин.

СЭНХИР ЭКРАН...

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММ...

Улаан-Үдэ харуулна: 17.55—Дамжуулгын ... грамма. 18.00 — «Альта... — ахалагша классай һур... шадай телевизионно ... 18.35 — Телепанорама.

«Орбита» харуулна: 19.00 — «Время» — ... дээсэлэй программа. 1... — «А. Н. Островский т... бодолнууд». СССР-эй ... дай артист М. Яншин ... рэнэ. 20.30 — «Бэдэр... — телеальманах. 21.2... «Кинопанорама». 22.5... 23.00 — Забһарлалга. 23... — «Хүн ба хуули». 23.3... «Шамда—хүгжэм» — те... визионно хүгжэмтэ ф... 24.00 — «Время» — ... сэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ...

Улаан-Үдэ харуулна: 19.30 — «Золотой ... лон» — уран һайханай ф... 21.00 — «Ой модоной ... шад» — киноочерк. 21.3... Концерт.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

● Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР. Н-04484. Заказ № 004...